

พัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม ในเด็กอายุ 6 - 10 ปี

นางสาวภัทธีรธรณ์	กิตธาธำรง	เลขประจำตัวนิสิต	5437458838
นางสาวกัณฑ์กนิษฐีย์	อนันตศิลป์	เลขประจำตัวนิสิต	5437470238
นางสาวสุกานดา	รัศมีภาค	เลขประจำตัวนิสิต	5437491438

โครงการทางจิตวิทยาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

DEVELOPMENT OF EQUAL SHARING IN 6 - 10 YEAR-OLD CHILDREN

Pattorn	Kitthathamrong	543 74588 38
Kankanit	Anantasin	543 74702 38
Sukanda	Rassameepak	543 74914 38

A Senior Project in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Bachelor of Science in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2014

หัวข้อโครงการทางจิตวิทยา	พัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม ในเด็กอายุ	
	6 – 10 ปี	
โดย	นางสาวภัทธีธรณ์	กิตธาอำรง
	นางสาวกนต์กนิษฐ์	อนันต์ศิลป์
	นางสาวสุกานดา	รัศมีภาค
สาขาวิชา	จิตวิทยา	
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ	
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยาร่วม	อาจารย์ศักดิ์พัฒน์ งามเอก	

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการทางจิตวิทยาฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คัคนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบโครงการทางจิตวิทยา

..... อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยาร่วม

(อาจารย์ศักดิ์พัฒน์ งามเอก)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี วัฒนกุลโกศล)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุภลักษณ์ ลวดลาย)

ภัทธีธรณ์ กิตธาธำรง, กันต์กนิษฐ์ อนันตศิลป์, สุกานดา รัศมีภาค: พัฒนาการด้านการแบ่งปัน
อย่างเท่าเทียม ในเด็กอายุ 6 - 10 ปี (DEVELOPMENT OF EQUAL SHARING IN 6 - 10
YEAR-OLD CHILDREN.)

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยา: ผศ. ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ, อาจารย์ที่ปรึกษา
โครงการทางจิตวิทยาร่วม: อ. สักกพัฒน์ งามเอก, 64 หน้า.

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมในเด็กไทยอายุ
6 - 10 ปี ผู้ร่วมการวิจัยเป็นเด็กนักเรียนจำนวน 150 คนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลและระดับชั้น
ประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มอายุ คือ 6 - 10 ปี แต่ละกลุ่มอายุเป็นเพศชาย
จำนวน 15 คน และเพศหญิงจำนวน 15 คน ผู้วิจัยวัดพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมจากการที่เด็ก
แบ่งเมล็ดถั่วให้แก่ตนเองและเพื่อนเป็นจำนวนเท่ากัน ทั้งนี้จำนวนเมล็ดถั่วที่เด็กนำไปเพาะปลูกในถ้วย
สามารถนำไปแลกเปลี่ยนของรางวัลจากผู้วิจัยได้

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมเริ่มพบในเด็กอายุ 6 ปี และมีแนวโน้ม
เพิ่มขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้น โดยเด็กไทยมีพัฒนาการในด้านนี้อย่างชัดเจนเมื่ออายุ 8 ปี

สาขาวิชา.....จิตวิทยา.....ลายมือชื่อนิสิต.....

ปีการศึกษา.....2557.....ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการร่วม.....

###543 74588 38, 543 74702 38, 543 74914 38: MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORD: Sharing / equality / development

Pattorn Kitthathamrong, Kankanit Anantasin, Sukanda Rassameepak: DEVELOPMENT OF EQUAL SHARING IN 6 - 10 YEAR-OLD CHILDREN.

SENIOR PROJECT ADVISOR: Asst. Prof. Dr. Panrapee Suttiwan, SENIOR PROJECT

CO-ADVISOR: Sakkaphat Ngamake, 64 pp.

The purpose of this experimental study was to examine the development of equal sharing in Thai children. The participants were 150 children from kindergarten and primary schools in Bangkok. Participants were children at 5 age groups, 6 - 10 years of age, with 15 boys and 15 girls in each group. The equal sharing behavior was operationalized defined as the equal number of nuts divided between oneself and another child. The nuts were planted in the cup and the number of planted nuts was redeemed for the same number of rewards each child received from the experimenter.

Result of this study showed that equal sharing behavior was initially shown in the 6-year-old group. The older the children, the higher numbers of children with equal sharing behavior. This study indicates that the development of equal sharing in Thai children occurs around the age of 8 years old.

Field of Study.....Psychology.....Student's Signature.....

Academic Year.....2557.....Student's Signature.....

Student's Signature.....

Advisor's Signature.....

Co - Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการทางจิตวิทยาฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีโดยความช่วยเหลือและความกรุณาอย่างดียิ่งจากบุคคลหลายท่านด้วยกัน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยา ที่ได้ให้ความกรุณาในการตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่อง ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่เสมอมา จนทำให้โครงการทางจิตวิทยาฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ศักดิ์พัฒน์ งามเอก อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยาร่วม ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจทานเนื้อหาในส่วนหลักสถิติที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ณัฐฐารีย์ ศิริวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยาร่วม ที่ได้ให้ความกรุณาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทบทวนวรรณกรรม และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พร้อมทั้งให้แนะนำที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต ที่ได้ให้คำแนะนำสำหรับการพัฒนาเครื่องมือ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่ดี อันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัย

ขอขอบคุณ กานต์ ซี แก้ม ลิงค์ น้องทัฟฟี โต และจาว ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี ขอขอบคุณ อ้น ที่ช่วยอ่านตรวจทานและแก้ไขคำผิดต่าง ๆ รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ คณะจิตวิทยาทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจให้มาโดยตลอด และทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา และคอยให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน ทั้งยังเป็นกำลังใจที่ยิ่งใหญ่จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง

นางสาวภัทธีธรณ์	กิตธาอำรง
นางสาวกัญต์กนิษฐ์	อนันตศิลป์
นางสาวสุกานดา	รัศมีภาค

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทนำ	1
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการแบ่งปัน	2
ปัจจัยที่มีผลต่อการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม	2
วิธีดำเนินการวิจัย	4
กลุ่มตัวอย่าง	4
เครื่องมือและวิธีการดำเนินการวิจัย	4
ผลการวิจัย	6
อภิปรายผลการวิจัย	7
ข้อจำกัดและแนวทางการศึกษาวิจัยในอนาคต	10
รายการอ้างอิง	11
ภาคผนวก	16
ภาคผนวก ก อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย	17

ภาคผนวก ข วิธีดำเนินการวิจัย	23
ภาคผนวก ค ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการแบ่งปันตามช่วงอายุ	29
ภาคผนวก ง ตารางบันทึกพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม	30
ภาคผนวก จ Consent form	31
ภาคผนวก ฉ ข้อมูลจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนตามช่วงอายุ	32
แนวคิด ทฤษฎี และงานที่เกี่ยวข้อง	42
นิยามของการแบ่งปัน ความเท่าเทียม และการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม	43
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปัน	44
ทฤษฎีขั้นพัฒนาการของความรู้สึกเห็นอกเห็นใจและพฤติกรรมช่วยเหลือ	44
ทฤษฎีขั้นพัฒนาการการแบ่งปัน	46
แรงจูงใจในการแบ่งปัน	47
เหตุผลในการแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ	48
ปัจจัยที่มีผลต่อการแบ่งปันและการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม	49
สาเหตุในการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
รายการอ้างอิง	60

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ค.1 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการแบ่งปันตามช่วงอายุ	29
ง.1 ตารางบันทึกพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม	30
ฉ.1 แสดงจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 6 ปี	32
ฉ.2 แสดงจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 7 ปี	34
ฉ.3 แสดงจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 8 ปี	36
ฉ.4 แสดงจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 9 ปี	38
ฉ.5 แสดงจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 10 ปี	40

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงร้อยละของพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมในแต่ละช่วงอายุ	6
ก.1 ต้นถั่ว	17
ก.2 แผนภาพแสดงจำนวนคูปองที่จะได้รับตามจำนวนเมล็ดถั่ว	17
ก.3 แผนภาพแสดงของรางวัล	18
ก.4 เมล็ดถั่ว	18
ก.5 ถ้วยสำหรับเพาะเมล็ดถั่ว เส้นผ่านศูนย์กลางขนาด 2 นิ้ว	19
ก.6 กระดาษทิชชูสำหรับเพาะเมล็ดถั่ว	19
ก.7 กระบอกฉีดน้ำ	20
ก.8 คูปอง	20
ก.9 ของรางวัล (สติ๊กเกอร์ ยางลบ และแทททู)	21
ก.10 ดินสอสีไม้	21
ก.11 รูปภาพสำหรับระบายสี	22
ข.1 แนะนำกิจกรรมเพาะเมล็ดถั่ว	23
ข.2 อธิบายความเชื่อมโยงระหว่างเมล็ดถั่วและคูปองที่สามารถนำไปแลกของรางวัลได้	23
ข.3 แนะนำของรางวัล	24
ข.4 ทดสอบคุณสมบัติในการเข้าร่วมการวิจัยและตรวจสอบเข้าใจ	24
ข.5 เพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยเข้าร่วมเพาะเมล็ดถั่ว	25
ข.6 ผู้ร่วมการวิจัยแบ่งเมล็ดถั่วให้แก่เพื่อน	25

ภาพที่	หน้า
ข.7 ผู้วิจัยเพิ่มเมล็ดถั่วให้มีเมล็ดถั่วคนละ 6 เมล็ด	26
ข.8 ผู้วิจัยสอนเพาะเมล็ดถั่ว	26
ข.9 ผู้วิจัยแจกคู่มือให้ผู้ร่วมการวิจัยและเพื่อน	27
ข.10 ผู้วิจัยพาเพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยออกไปแลกเปลี่ยนของรางวัลและระบายสี	27
ข.11 ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม	28
ข.12 กิจกรรมแลกเปลี่ยนของรางวัลและระบายสี	28

บทนำ

สภาพสังคมของคนไทยในอดีตโดยปกติแล้วมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด มีน้ำใจไมตรี และมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเสมอ หากแต่สภาพสังคมในปัจจุบันนี้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป ดังจะเห็นได้จากผู้คนมักจะหันมาสนใจตนเองจนลืมที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ก่อให้เกิดการยึดเอาประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักและนำไปสู่พฤติกรรมกรรมการแบ่งปันที่ลดน้อยลง

วัยเด็กเป็นช่วงวัยที่สำคัญต่อการเรียนรู้และเสริมสร้างพัฒนาการในหลาย ๆ ด้าน รวมถึงด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งการแบ่งปันเป็นหนึ่งในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้ปกครองควรอบรมเลี้ยงดูให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก เพราะจะเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้พฤติกรรมที่ดี และสามารถแสดงพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันต่อผู้อื่นซึ่งช่วยสร้างให้เกิดสังคมแห่งการแบ่งปันและน่าอยู่

เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันด้วยการแบ่งของเล่นให้กับพ่อแม่ของตนได้ตั้งแต่อายุ 18 เดือน ดังเห็นได้จากงานวิจัยของ Rheingold, Hay และ West (1976) และงานวิจัยของ Hay (1979) การแบ่งปันอย่างเท่าเทียมเป็นอีกลักษณะหนึ่งที่น่าสนใจและมีการศึกษาอย่างแพร่หลาย ซึ่งการพิจารณาถึงความเท่าเทียมจะเอื้อให้เด็กเกิดพฤติกรรมกรรมการแบ่งปัน (Blake & McAuliffe, 2011 อ้างถึงใน Paulus, Gillis, Li & Moore, 2013) โดยเด็กเริ่มมีความเข้าใจในการแบ่งสิ่งของอย่างเท่าเทียมเมื่ออายุประมาณ 3 ปี เมื่อได้รับรางวัลน้อยกว่าเพื่อนผ่านการสังเกตสีหน้า การมอง และคำพูดของเด็กที่ปรากฏขึ้น (LoBue, Nishida, Chiong, DeLoache & Haidt, 2011) และแสดงพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันรางวัลอย่างเท่าเทียมออกมาได้หลังจากทำงานร่วมกัน (Warneken, Lohse, Melis & Tomasello, 2011; Hamann, Warneken, Greenberg & Tomasello, 2011; Melis, Altrichter & Tomasello, 2013) เมื่อเด็กอายุ 4 - 5 ปี เด็กเริ่มที่จะแบ่งเมล็ดถั่วให้เพื่อนเท่ากับตนเอง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสูงสุดในช่วงอายุ 11 - 12 ปี (Ugurel-Semin, 1952) แต่การศึกษาในปัจจุบันกลับพบว่าเด็กอายุ 5 ปี สามารถเข้าใจและแสดงออกถึงพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมได้อย่างชัดเจน (LoBue et al., 2011; Rochat et al., 2009; Paulus et al., 2013; Wittig, Jensen & Tomasello, 2013) ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Rochat และคณะ (2009) ที่ศึกษาข้ามวัฒนธรรม 7 วัฒนธรรมในเด็กอายุ 3 ปี และ 5 ปี ผลการวิจัยพบว่า อายุมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนำสิ่งของทั้งหมดมาไว้ที่ตน (self-hoarding) ($p < .0001$, $\eta^2 = 0.084$) และเมื่อเปรียบเทียบเด็กอายุระหว่าง 3 ปี และ 5 ปี พบว่า เด็กมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนำขนมทั้งหมดมาไว้ที่ตนลดลงตามอายุ แต่เด็กยังคงเลือกที่จะเก็บขนมไว้กับตนมากกว่าที่จะแบ่งให้ผู้อื่น ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเด็กจะแสดง

พฤติกรรมดังกล่าวลดลงตามระดับอายุที่มากขึ้นทั้ง 7 วัฒนธรรม นอกจากนั้นแล้ว Shaw และ Olson (2012) ได้ศึกษาในเด็กอายุ 6 - 8 ปี โดยผู้วิจัยให้เด็กตัดสินใจแบ่งยางลบก้อนสุดท้ายให้กับตนเองหรือผู้อื่น ผลการทดลองพบว่า เด็กในช่วงอายุ 6 - 8 ปี มีพัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม กล่าวคือ แม้ว่าเด็กจะมีโอกาสตัดสินใจเก็บยางลบก้อนสุดท้ายเพื่อให้ตนเองมียางลบมากกว่าผู้อื่น แต่เด็กจำนวน 17 คน จากทั้งหมด 20 คน ($p = .003$) ตัดสินใจที่จะทิ้งยางลบเพื่อให้เกิดการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการแบ่งปัน

Piaget (1932 อ้างถึงใน Rushton & Sorrentino, 1981) ศึกษาพฤติกรรมการแบ่งปันในเด็กด้วยวิธีการเล่าเรื่องราวสั้นๆ จากนั้นให้เด็กตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้ฟัง ซึ่งสามารถสรุปขั้นพัฒนาการด้านการแบ่งปันได้เป็น 3 ขั้น คือ ขั้นยึดถือผู้มีอำนาจ (Authority stage) การตัดสินใจในขั้นนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของผู้มีอำนาจเหนือกว่า เช่น เด็กโตตัวโตกว่าจึงควรได้รับอาหารมากกว่าเด็กเล็ก ขั้นยึดหลักเท่าเทียมกัน (Equality stage) เป็นลักษณะแบ่งให้เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม เช่น ควรแบ่งของให้คนทั้ง 2 คน เท่า ๆ กัน ขั้นยึดหลักยุติธรรม (Equity stage) คล้ายกับการตัดสินใจในขั้นยึดหลักเท่าเทียมเพียงแต่สามารถยืดหยุ่นได้ ขึ้นอยู่กับการรับรู้ ความเข้าใจถึงความต้องการ และความเหมาะสมของบุคคลตามสถานการณ์ เช่น เด็กเล็กดูแลตัวเองได้น้อยกว่าจึงควรให้เด็กเล็กได้รับอาหารมากกว่า

การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric) เด็กในช่วงอายุ 18 เดือน ถึง 7 ปี เป็นวัยที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric) มีความคิดในมุมมองของตนเอง และไม่สามารถรับรู้ในมุมมองของผู้อื่นได้ (Borke, 1971) หรือตามแนวคิดของ Piaget คือ เด็กขาดความรู้ความเข้าใจถึงการมีอยู่ของมุมมองของผู้อื่น (Flavell, 1963 อ้างถึงใน Lloyd & Fernyhough, 1999) แต่เมื่อเข้าสู่อายุ 7 - 12 ปี เด็กสามารถดึงความคิดออกจากมุมมองของตนเอง และผสานความคิดของตนเองให้เข้ากับความคิดของผู้อื่นได้ (Borke, 1971) เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่านพัฒนาการจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่การแลกเปลี่ยนตอบแทนซึ่งกันและกัน (reciprocal) (Flavell, Boltkin, Fly, Wright & Jarvis, 1968 อ้างถึงใน Rushton, 1976)

ปัจจัยที่มีผลต่อการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม

วัฒนธรรมและการเลี้ยงดู การแบ่งปันที่เป็นการเสียสละหรือการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม ส่วนหนึ่งมีผลเกี่ยวเนื่องมาจากบริบททางวัฒนธรรม เด็กที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักคุณธรรมในการดำเนินชีวิต และอาศัยอยู่ในชุมชนขนาดเล็กที่มีการสืบทอดวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น จะมีการแบ่งปันสิ่งของและการแบ่งปันนั้นมีลักษณะเท่าเทียมมากกว่าที่จะมีพฤติกรรมนำสิ่งของนั้นมาเป็นของตน (Rochat et

al., 2009) นอกจากนี้ในเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบคตริวมหมู่ (collectivism) จะมีความถี่ในการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมมากกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปัจเจกนิยม (individualism) (Rao & Stewart, 1999) เนื่องจากการเลี้ยงดูแบบคตริวมหมู่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ ความปรองดอง และความสามัคคี ส่วนการเลี้ยงดูแบบปัจเจกนิยมให้ความสำคัญกับค่านิยมของตนเอง การแข่งขัน และประโยชน์ส่วนตน (Markus & Kitayama, 1991 อ้างถึงใน Rao & Stewart, 1999)

การมีพี่น้องในครอบครัว จากงานวิจัยของ Ugurel-Semin (1952) พบว่าในเด็กอายุ 4 - 16 ปี เด็กที่มีพี่น้องจะมีพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมมากกว่าเด็กที่ไม่มีพี่น้อง

ลักษณะของผู้รับการแบ่งปัน ในเด็กอายุ 4 ปี 6 เดือน ถึง อายุ 6 ปี พบว่า ไม่ว่าสิ่งของนั้นจะเป็นของที่มีมูลค่ามากหรือน้อย เมื่อผู้รับเป็นเพื่อนสนิท เด็กจะพยายามแบ่งปันให้มีความเท่าเทียมกัน แต่หากผู้รับเป็นเพื่อนร่วมห้องที่ไม่สนิทกัน เด็กจะแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนน้อยกว่าตนเอง ส่วนในกรณีที่ผู้รับเป็นบุคคลแปลกหน้า ของที่มีมูลค่ามาก เด็กจะแบ่งปันสิ่งของให้ตนเองมากกว่า แต่ของที่มีมูลค่าน้อย เด็กจะแบ่งปันสิ่งของให้มีความเท่าเทียมกัน (Moore, 2009)

การได้ร่วมมือกันทำงาน หากเด็กได้รับรางวัลจากการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน เด็กมีแนวโน้มแบ่งของรางวัลที่ได้รับให้กับตนเองและเพื่อนร่วมงานอย่างเท่าเทียม (Warneken et al., 2011; Hamann et al., 2011; Melis et al., 2013)

การรับรู้ว่าเป็นผู้แบ่งปัน เด็กในระดับชั้นอนุบาล โดยเฉพาะในเพศชายที่มีเศรษฐกิจฐานะระดับปานกลาง จะแบ่งปันลูกอมให้กับผู้รับที่ทราบว่าตนเองเป็นผู้แบ่งลูกอมให้มากกว่าที่จะแบ่งปันลูกอมให้กับผู้รับที่ไม่ทราบว่าตนเองเป็นผู้แบ่งลูกอมให้ (Dreman & Greenbaum, 1973)

เพศ เด็กผู้หญิงอายุ 6 - 7 ปี มีพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมมากกว่าเด็กผู้ชาย (Malti, Gummerum, Keller, Chaparro & Buchmann, 2012) รวมทั้งอายุ 3 ปี 9 เดือน และอายุ 5 ปี 10 เดือน (Knight, Bohlmeier, Schneider & Harris, 1993) แต่เมื่อเด็กอายุ 9 ปี ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ (Malti et al., 2012)

อย่างไรก็ตามในประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาพัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาในเด็กอายุ 6 - 10 ปี และพัฒนาวิธีการวิจัยจากงานวิจัยของ Ugurel-Semin (1952) โดยเพิ่มความรู้ถึงความเป็นเจ้าของของสิ่งของด้วยการเชื่อมโยงกับรางวัล เพื่อให้การแบ่งปันในครั้งนี้เกิดขึ้นจากความเสียสละ ซึ่งการวิจัยมีสมมติฐาน คือ เด็กอายุ 6 - 10 ปี มีพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมแตกต่างกัน และเกิดพัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมเมื่ออายุ 6 ปี

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้สุ่มด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลและระดับชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2557 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 โรงเรียน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 155 คน กลุ่มตัวอย่างเสียจำนวน 5 คน เนื่องจากไม่ผ่านการทดสอบคุณสมบัติของการเข้าร่วมการวิจัย จึงเหลือกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน แบ่งเป็น 5 กลุ่มอายุ คือ อายุ 6 ปี ($M = 6.30$) 7 ปี ($M = 7.15$) 8 ปี ($M = 8.15$) 9 ปี ($M = 9.23$) และ 10 ปี ($M = 10.06$) จำนวนกลุ่มอายุละ 30 คน แบ่งเป็นเพศชาย 15 คน และเพศหญิง 15 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดต้องไม่เป็นเพื่อนสนิทหรือคู่อริกับเพื่อนของผู้ร่วมการวิจัย โดยมีคุณครูและกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูล และได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองให้เข้าร่วมการวิจัย

เครื่องมือและวิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาวิธีการดำเนินการวิจัยจากงานของ Ugurel-Semin (1952) โดยเพิ่มให้ผู้ร่วมการวิจัยมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของเมล็ดถั่วและเป็นเจ้าของของรางวัล เพื่อแสดงให้เห็นว่าการแบ่งปันที่จะเกิดขึ้นเป็นการแบ่งปันจากความเสียสละสิ่งของตนเองซึ่งชอบให้แก่ผู้อื่น ผู้วิจัยได้สำรวจของรางวัล พบว่า เด็กในช่วงอายุเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างชื่นชอบสติ๊กเกอร์ แผ่นลวดลายสำหรับติดร่างกาย (แทททู) และยางลบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้สิ่งของดังกล่าวเป็นของรางวัลสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้

การให้คะแนนพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนการแบ่งปัน โดยพิจารณา 2 กรณี ดังต่อไปนี้ 1. กรณีแบ่งปันอย่างเท่าเทียม ผู้ร่วมการวิจัยจะได้รับ 1 คะแนน เมื่อผลลัพธ์จากการแบ่งเมล็ดถั่วให้กับตนเองและให้เพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยมีจำนวนเท่ากัน 2. กรณีแบ่งปันอย่างไม่เท่าเทียม ผู้ร่วมการวิจัยจะได้รับ 0 คะแนน เมื่อแบ่งเมล็ดถั่วให้กับเพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยจำนวนมากกว่าตนเอง แบ่งเมล็ดถั่วให้กับเพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยจำนวนน้อยกว่าตนเอง หรือไม่แบ่งเมล็ดถั่วให้แก่เพื่อนของผู้ร่วมการวิจัย

กระบวนการวิจัย ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์การแบ่งปันผ่านกิจกรรมเพาะเมล็ดถั่ว จำนวน 6 เมล็ด ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยคนที่ 1 ดูแลผู้ร่วมการวิจัยในห้องก่อนการทดลอง ผู้วิจัยคนที่ 2 พาผู้ร่วมการวิจัยจากห้องก่อนการทดลองไปยังห้องทดลองที่มีผู้วิจัยคนที่ 3 รออยู่ โดยให้ผู้ร่วมการวิจัยนั่งที่เก้าอี้ ซึ่ง

หันหน้าทำมุม 45 องศาเข้าหาผู้วิจัย แล้วจึงเดินออกไป ผู้วิจัยคนที่ 3 แนะนำกิจกรรมเพาะเมล็ดถั่วและอธิบายความเชื่อมโยงระหว่างจำนวนเมล็ดถั่วและของรางวัล “วันนี้ พี่จะมาสอนปลูกถั่วนะคะ ถั่ว 1 เมล็ดจะโตเป็นต้นถั่ว 1 ต้น ถ้าหนูปลูกถั่ว 1 เมล็ด หนูจะได้คุปอง 1 ใบ ถ้าปลูกถั่ว 2 เมล็ด หนูจะได้คุปอง 2 ใบ และถ้าหนูปลูกถั่วหลายเมล็ด หนูจะได้คุปองหลายใบ ซึ่งคุปองที่หนูได้ หนูสามารถนำมาแลกของรางวัลพวกนี้ได้ (พร้อมกับนำของรางวัลให้ผู้ร่วมการวิจัยดู)”

กิจกรรมทดสอบคุณสมบัติในการเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยคนที่ 3 ให้ผู้ร่วมการวิจัยนับเมล็ดถั่วจำนวน 6 เมล็ด ต่อมา ผู้วิจัยคนที่ 3 หยิบเมล็ดถั่วออกจำนวน 1 เมล็ด และแบ่งเมล็ดถั่วออกเป็น 2 กองจำนวน 3 เมล็ด กับ 2 เมล็ดจากนั้น ให้ผู้ร่วมการวิจัยตอบคำถามทดสอบทักษะทางคณิตศาสตร์และความเข้าใจจำนวนมากกว่า น้อยกว่า แล้วแบ่งเมล็ดถั่วออกเป็น 3 กอง จำนวน 2 เมล็ด 2 เมล็ด และ 1 เมล็ด และถามคำถามทดสอบความเข้าใจจำนวนเท่ากัน ต่อมา เสนอทางเลือกที่ผู้ร่วมการวิจัยสามารถแบ่งปันเมล็ดถั่วให้แก่เพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยได้ “หนูจะเก็บเมล็ดถั่วไว้กับตนเองก็เมล็ดก็ได้ ให้เพื่อนก็เมล็ดก็ได้ คินพีก็ได้ หรือเก็บไว้กับตนเองทั้งหมดก็ได้” หลังจากนั้น ถามคำถามทดสอบความเข้าใจทางเลือกในการแบ่งปันและความเชื่อมโยงระหว่างจำนวนเมล็ดถั่วกับของรางวัล หากผู้ร่วมการวิจัยตอบคำถามผิด ผู้วิจัยคนที่ 3 อธิบายรายละเอียดและสอบถามถึงความเข้าใจอีกครั้งจนกว่าผู้ร่วมการวิจัยจะตอบคำถามถูกต้องทั้งหมด แต่หากผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดครบทั้ง 3 ครั้งและผู้ร่วมการวิจัยยังคงตอบคำถามผิดจะนับว่าขาดคุณสมบัติในการเข้าร่วมการวิจัยซึ่งผู้วิจัยจะไม่นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผล

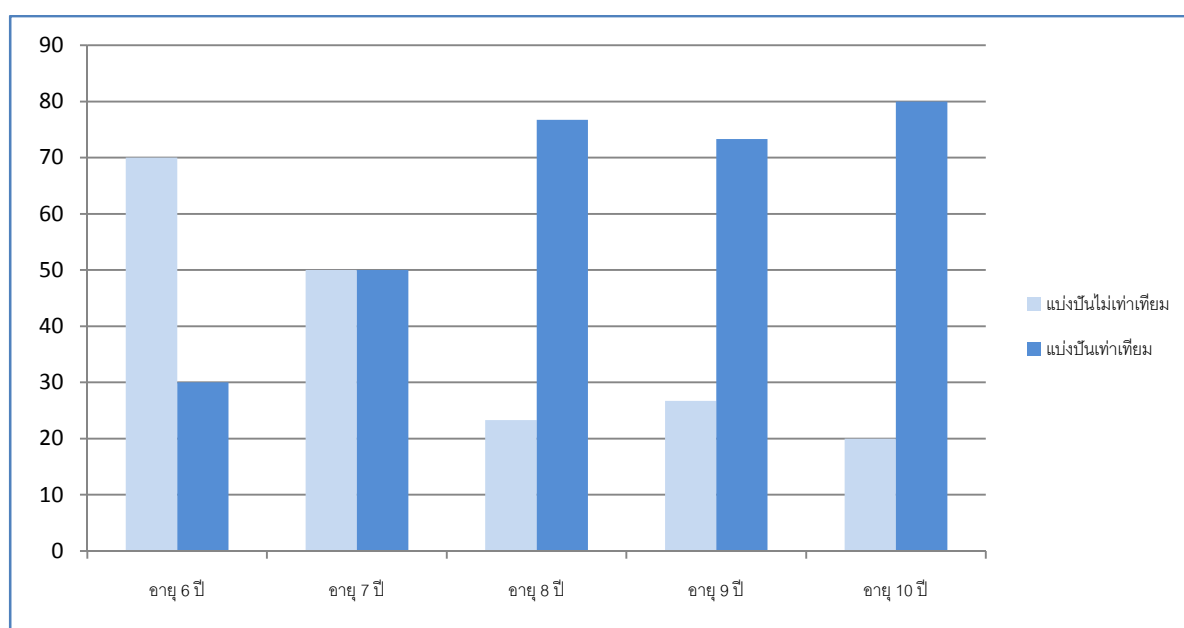
กิจกรรมแบ่งปันเมล็ดถั่ว ผู้วิจัยคนที่ 2 พาเพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยเข้ามานั่งตรงข้ามกับผู้ร่วมการวิจัย และผู้วิจัยคนที่ 2 นั่งด้านข้างผู้วิจัยคนที่ 3 เพื่อร่วมสังเกตการณ์และบันทึกผล จากนั้น ผู้วิจัยคนที่ 3 บอกให้ผู้ร่วมการวิจัยแบ่งปันเมล็ดถั่ว โดยที่ผู้วิจัยคนที่ 2 และ 3 หันหลังไปเตรียมของสำหรับกิจกรรมเพาะเมล็ดถั่วขณะผู้ร่วมการวิจัยกำลังแบ่งปันเป็นเวลา 5 วินาที เมื่อเสร็จสิ้นการแบ่งปัน ให้ผู้ร่วมการวิจัยและเพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยนับเมล็ดถั่วที่ตนเองมี แล้วผู้วิจัยคนที่ 3 บอกกับผู้ร่วมการวิจัยและเพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยว่าเจอเมล็ดถั่ว จึงได้เพิ่มเมล็ดถั่วให้แก่ผู้ร่วมการวิจัยและเพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยให้มีเมล็ดถั่วจำนวนเท่ากันคนละ 6 เมล็ด

กิจกรรมเพาะเมล็ดถั่วและแจกคุปอง ผู้วิจัยคนที่ 3 สอนเพาะเมล็ดถั่วโดยมีผู้วิจัยคนที่ 2 เป็นผู้ช่วยเหลือ เมื่อเพาะเมล็ดถั่วเสร็จ ผู้วิจัยคนที่ 2 แจกคุปองให้กับผู้ร่วมการวิจัยและเพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยคนละ 6 ใบ ตามจำนวนเมล็ดถั่วที่เพาะได้

กิจกรรมตอบแทนน้ำใจ ผู้วิจัยคนที่ 2 พาเพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยออกจากห้องทดลองไปยังห้องหลังการทดลองเพื่อแลกของรางวัลและทำกิจกรรมระบายสี ในขณะที่เดียวกัน ผู้วิจัยคนที่ 3 สอบถามถึงเหตุผลในการแบ่งปันกับผู้ร่วมการวิจัย และพาไปทำกิจกรรมระบายสีและแลกของรางวัลเช่นกัน

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Chi-Square พบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศในพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม $\chi^2(1, N = 150) = .14$ และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอายุ พบว่า พฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 $\chi^2(4, N = 150) = 23.37, p < .001$ โดยในเด็กอายุ 6 ปี มีพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม ร้อยละ 30 (9 คน จาก 30 คน) เด็กอายุ 7 ปี ร้อยละ 50 (15 คน จาก 30 คน) เด็กอายุ 8 ปี ร้อยละ 76.7 (23 คน จาก 30 คน) เด็กอายุ 9 ปี ร้อยละ 73.3 (22 คน จาก 30 คน) และเด็กอายุ 10 ปี ร้อยละ 80 (24 คน จาก 30 คน) ดังรูปที่ 1 และเมื่อพิจารณาค่าร้อยละของพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมในแต่ละช่วงอายุ พบว่า พฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมเริ่มพบในเด็กอายุ 6 ปี ส่วนเด็กช่วงอายุ 8 - 10 ปี ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ร้อยละ 75 ของ Piaget (1928) ที่กล่าวถึงเกณฑ์การตัดสินใจพัฒนาการว่า หากเด็กในช่วงอายุหนึ่ง ๆ สามารถแสดงพฤติกรรมใด ๆ ได้ถึงร้อยละ 75 ของเด็กในช่วงอายุนั้น ถือว่าเด็กในช่วงอายุนั้นมีความสามารถในพัฒนาการดังกล่าว

รูปที่ 1 แสดงร้อยละของพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมในแต่ละช่วงอายุ

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 เด็กอายุ 6 - 10 ปี มีพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่าเด็กในช่วงอายุ 6 - 10 ปี มีพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมแตกต่างกัน โดยเด็กมีพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม ร้อยละ 30, 50, 76.7, 73.3 และ 80 ตามลำดับ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fehr, Bernhard และ Rockenbach (2008) ที่ศึกษาในเรื่องการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric) ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปัน พบว่าเด็กในช่วงอายุ 3 - 4 ปี และ 5 - 6 ปี แสดงพฤติกรรมการแบ่งปันเพียงร้อยละ 8.7 และร้อยละ 22 ตามลำดับ ในขณะที่เด็กช่วงอายุ 7 - 8 ปี แสดงพฤติกรรมการแบ่งปันถึงร้อยละ 78 และร้อยละ 80 ในกิจกรรมที่ทดสอบการแบ่งปัน เนื่องจากเด็กในช่วงอายุ 18 เดือน ถึง 7 ปี ยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เด็กในช่วงวัยนี้ยังมีความคิดในมุมมองของตนเอง และไม่สามารถรับรู้ในมุมมองของผู้อื่นได้ (Borke, 1971) หรือหากพิจารณาตามแนวคิดของ Piaget คือ เด็กยังคงมีสภาวะทางปัญญาที่มองโลกจากมุมมองของตนเองเพียงอย่างเดียว โดยขาดความรู้ความเข้าใจถึงการมีอยู่ของมุมมองของผู้อื่น ทั้งนี้เด็กไม่ตระหนักว่าตนยังติดอยู่ในมุมมองของตนเอง (Flavell, 1963 อ้างถึงใน Lloyd & Fernyhough, 1999) ดังจะเห็นได้จากคำพูดของเด็กที่ตีความความเท่าเทียมว่า “การแบ่งปันจะเท่าเทียมกันก็ต่อเมื่อฉันได้มากกว่า” (Killen & Smetana, 2006) ในขณะที่เด็กในช่วงอายุ 7 - 12 ปี สามารถดึงความคิดออกจากมุมมองของตนเอง และผสมผสานความคิดของตนเองให้เข้ากับความคิดของผู้อื่นได้ (Borke, 1971) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Flavell และคณะ (1968 อ้างถึงใน Rushton, 1976) พบว่า เด็กในช่วงอายุ 7 - 14 ปี เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่านพัฒนาการจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่การแลกเปลี่ยนตอบแทนซึ่งกันและกัน (reciprocal) กล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงจากการยึดตนเป็นศูนย์กลางไปสู่ความสามารถที่จะเข้าใจความต้องการของผู้อื่น ทำให้เด็กมีการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมแตกต่างกันตามช่วงอายุ

สมมติฐานข้อที่ 2 เด็กเกิดพัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมเมื่ออายุ 6 ปี

จากผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมในเด็กไทยเกิดขึ้นเมื่ออายุ 8 ปี ตามเกณฑ์การประเมินที่ร้อยละ 75 ของ Piaget (1928) ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 และแตกต่างจากงานวิจัยของวัฒนธรรมตะวันตก เนื่องจากวัฒนธรรมตะวันตกมีความเป็นปัจเจกนิยม จึงเชื่อมโยงกับการมีอิสระในการตัดสินใจ และการมีสิทธิและโอกาสต่าง ๆ ที่จะได้รับอย่าง

เท่าเทียมกัน (Oyserman, Coon & Kemmelmeier, 2002) อีกทั้งให้คุณค่ากับความเท่าเทียมหรือความยุติธรรมมากกว่าวัฒนธรรมอื่น ๆ (Shaw, 2013)

วัฒนธรรมส่งผลต่อกิจวัตรประจำวัน ซึ่งแสดงออกมาผ่านรูปแบบการใช้ชีวิตของเด็กทั้งในครอบครัวและโรงเรียน (Weisner, 2002) และการใช้ชีวิตของพ่อแม่ยังเป็นสิ่งสำคัญที่หล่อหลอมเด็กให้เกิดคุณลักษณะในการจัดแบ่งสิ่งของ รวมทั้งสิ่งของที่มีภายในครอบครัว (Tomanovic, 2004) จึงทำให้วัฒนธรรมตะวันตกมีลักษณะการเลี้ยงดูโดยเน้นให้เด็กได้แสดงออกถึงความต้องการของตนเอง และใช้หลักความเท่าเทียมกับสมาชิกทุกคนในครอบครัว ทำให้เด็กช่วงวัยอนุบาลเข้าใจการแบ่งอย่างยุติธรรมโดยใช้หลักความเท่าเทียม (Rothbaum et al., 2000 อ้างถึงใน Wong, 2011) เห็นได้จากคำพูดที่มักได้ยินบ่อยครั้งในเด็กชาวตะวันตก คือ “นี่มันไม่ยุติธรรมเลย” (Shure, 1968) หรือครอบครัวที่มีพี่น้อง มักจะใช้หลักความเท่าเทียมในการแบ่งของให้กันระหว่างพี่น้อง เพื่อหลีกเลี่ยงความรู้สึกอิจฉาริษยา (Thomson & Jones, 2005)

ในขณะที่การอบรมในเรื่องคุณธรรมของไทยตั้งแต่ในวัยเด็กอายุ 1 - 6 ปี จะให้ความสำคัญกับการแบ่งปันร้อยละ 90 แต่ไม่พบว่ามีกรอบเรื่องความเท่าเทียมแต่อย่างใด (สุธรรม นันทมงคลชัย, 2547) อีกทั้งการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไทยมักสอนเด็กให้มีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียม (ประไพพิศ เขมะชิต, สุมล มานัสฤดี, ปราณี จิตรรัตนพงษ์, และดาวพันธ์ เฉลยพงษ์, 2552) และในเรื่องการแบ่งปันจะสอนให้พี่เป็นฝ่ายเสียสละให้น้องอยู่เสมอ ส่งผลให้รู้สึกถึงความไม่ยุติธรรมในครอบครัว (ประเวช ตันติพิวัฒนสกุล, 2556) ทำให้เด็กขาดความเข้าใจและขาดโอกาสที่จะได้แสดงพฤติกรรมเพื่อให้เด็กรับรู้ถึงความเท่าเทียม

กล่าวโดยสรุป ด้วยวัฒนธรรมที่เด็กแต่ละคนเติบโตขึ้นมีลักษณะที่แตกต่างกัน กล่าวคือ วัฒนธรรมตะวันตกเป็นปัจเจกนิยม มักจะให้ความสำคัญกับสิทธิส่วนบุคคล เน้นความเสมอภาคและความเท่าเทียมในสังคม ส่วนวัฒนธรรมของไทยจะสอนให้เด็กเคารพผู้ใหญ่ และให้พี่เสียสละสิ่งของให้น้อง จึงไม่เน้นถึงความเสมอภาคและความเท่าเทียมมากนัก ทำให้เด็กซึมซับค่านิยมของความเท่าเทียม และนำไปสู่ความสามารถที่จะเข้าใจและมีพัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม

นอกจากวัฒนธรรม ยังมีประเด็นของนิยามที่มีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยนิยามการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมว่าเป็นการแสดงออกถึงการแบ่งปัน โดยที่เด็กจำเป็นต้องเสียสละสิ่งของของตนเองให้แก่ผู้อื่นและผลลัพธ์หลังจากการแบ่งปันมีความเท่ากันตามจำนวนบุคคล ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบการวิจัยให้เด็กรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของเมล็ดถั่วที่ใช้ในการแบ่ง โดยใช้ของรางวัลที่เด็กชื่นชอบมาเชื่อมโยงกับเมล็ดถั่วเพื่อให้เกิดการเสียสละ ซึ่งรางวัลที่เด็กชื่นชอบส่งผลให้เด็กอยากเก็บเมล็ดถั่วไว้กับตนเองมากขึ้น จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดพัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมช้ากว่าเด็กชาวตะวันตก เนื่องจากของรางวัลที่สามารถจับต้องได้ มีผลต่อแรงจูงใจภายในที่จะแสดงพฤติกรรมหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยเด็ก (Deci, Koestner & Ryan, 1999) อีกทั้งของรางวัลที่เด็กจะได้รับเป็นสิ่งที่คุณค่า จึงส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันของเด็ก โดยที่เด็กมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมการแบ่งปันลดลง ดังงานวิจัยของ Warneken และคณะ (2011) ที่ศึกษาเรื่องการแบ่งปันหลังจากได้รับความสำเร็จร่วมกันของเด็ก พบว่า เมื่อเปรียบเทียบสติ๊กเกอร์กับของรางวัลอื่น เด็กที่ได้รับสติ๊กเกอร์เป็นของรางวัล มีแนวโน้มที่จะแบ่งปันอย่างเท่าเทียมลดลง

นอกจากนี้ จากการศึกษาหลักสูตรของระดับชั้นอนุบาลด้วยการสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า เด็กใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและเข้าจังหวะ กิจกรรมกลางแจ้ง หรือกิจกรรมใช้เพลง เป็นต้น (ชบา พันธุ์ศักดิ์, 2541) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายเป็นหลัก โดยไม่เน้นให้ความรู้ทางวิชาการ การทำงานเป็นกลุ่ม หรือคุณธรรมในด้านความเท่าเทียม แต่เมื่อเด็กเปลี่ยนระดับชั้นจากอนุบาลเป็นประถมศึกษา ทำให้เด็กมีสังคมกว้างขึ้นและต้องปรับตัวมากขึ้น ประกอบกับเด็กมีพัฒนาการทางด้านสังคมและสติปัญญาที่พัฒนาเพิ่มขึ้น ทำให้เด็กมีความสามารถในการเรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคมและเปลี่ยนจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่สนใจเพียงความต้องการของตนเองมาเป็นการยอมรับความสำคัญของผู้อื่น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อเด็กอายุ 7 ปี (อรนุช ลิมตศิริ, 2542) ในขณะเดียวกัน ระบบการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาใช้การสอนแบบร่วมมือหรือเป็นกลุ่มเข้ามา (สุมน อมรวิวัฒน์ และ สมพงษ์ จิตระดับ, 2530) ซึ่งการเรียนแบบกลุ่มส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสซึมซับความเท่าเทียมจากการทำงานและการทำกิจกรรมร่วมกัน ตัวอย่างเช่น เมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จจะได้รับรางวัลทั้งกลุ่มเหมือนกันและเท่า ๆ กัน รวมถึงมีการแบ่งงานให้แต่ละคนได้มีโอกาสแสดงความสามารถอย่างเท่าเทียมกัน (ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ และ ไพเราะ พุ่มมัน, 2543) จากการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลเป็นระดับชั้นประถมศึกษา ทำให้เด็กช่วงอายุ 7 ปี มีการเรียนรู้การแบ่งปันอย่างเท่าเทียมเพิ่มขึ้น และเมื่ออายุ 8 ปี พบพัฒนาการดังกล่าวอย่างชัดเจน

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาด้านสังคมและสติปัญญาที่เพิ่มมากขึ้นทำให้เด็กเห็นความสำคัญของผู้อื่น และระบบการเรียนการสอนแบบกลุ่มที่สร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสได้เรียนรู้ความเท่าเทียมจากการได้มีโอกาสทำงานและการทำกิจกรรม อาจเป็นส่วนหนึ่งให้พัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมเริ่มเกิดขึ้นในช่วงประถมศึกษา

ท้ายที่สุด ด้วยวัฒนธรรมไทยที่เป็นระบบอาวุโส และบุคคลที่อายุมากกว่ามักจะต้องเสียสละให้ผู้ที่ยุ่่น้อยกว่า จึงทำให้ไม่เน้นความเสมอภาคและความเท่าเทียมมากนัก ประกอบกับของรางวัลเป็นสิ่งที่เด็กชื่นชอบและต้องการเก็บไว้กับตนเอง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พบพัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมช้ากว่าเด็กชาวตะวันตก นอกจากนี้ ระบบการเรียนการสอนของโรงเรียนและพัฒนาการของเด็กที่ยอมรับความสำคัญของผู้อื่นส่งผลให้เกิดพัฒนาการด้านการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมชัดเจนเมื่ออายุ 8 ปี

ข้อจำกัดและแนวทางการศึกษาวิจัยในอนาคต

การศึกษาในครั้งนี้ได้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุและไม่ได้มีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งเป็นเพียงการเก็บข้อมูลผ่านการสังเกตเท่านั้น การศึกษาในอนาคตจึงควรทำวิจัยเชิงการทดลองเพื่อศึกษาปัจจัยที่อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม เช่น วัฒนธรรม (Markus & Kitayama, 1991 อ้างถึงใน Rao & Stewart, 1999) ลักษณะของผู้รับการแบ่งปัน (Moore, 2009) การที่เด็กเคยได้ร่วมมือทำงานด้วยกันมาก่อน (Warneken et al., 2011; Hamann et al., 2011; Melis et al., 2013) การรับรู้ว่าเป็นผู้แบ่งปัน (Dreman & Greenbaum, 1973) และเพศ (Knight et al., 1993; Malti et al., 2012)

การศึกษารั้งนี้ไม่สามารถควบคุมปัจจัยการมีพี่น้องซึ่งอาจส่งผลต่อการแบ่งปัน เนื่องจากบางโรงเรียนมีความจำเป็นต้องปกป้องข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จึงทำให้เข้าถึงข้อมูลได้ยาก ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลจากผู้เข้าร่วมการวิจัย แต่ผู้เข้าร่วมการวิจัยบางส่วนยังไม่มีความเข้าใจในเรื่องพี่น้องและลำดับเครือญาติอย่างแท้จริง จึงไม่สามารถให้คำตอบที่ถูกต้องได้ ดังนั้นการศึกษานี้ควรขอข้อมูลส่วนตัวจากผู้ปกครองของผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตรง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ชบา พันธุ์ศักดิ์. (2541). การศึกษาการใช้หลักสูตรอนุบาลสำหรับเด็กวัย 3 ขวบ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ปรินญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประไพพิศ เขมะชิต, สุมล มานัสฤดี, ปราณิ จิตรรัตนพงษ์, และดาวพันธ์ เฉลยพงษ์. (2552). การศึกษา เพศวิถีของวัยรุ่นต้นตั้งครรภ์ในวัยเรียน. *วารสารร่วมพฤษ*, 27(2), 75-133.

ประเวช ตันติพิวัฒนสกุล. (2556). *พ่อแม่เลี้ยงบวก: เสียสละ*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม, 2558, จาก <http://www.manager.co.th/Dhamma/ViewNews.aspx?NewsID=9560000026706>

ศักดิ์ชัย นิรัญทิวี และ ไพเราะ พุ่มมั้น. (2543). *แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะ ดี เก่ง มีสุข*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

สุธรรม นันทมงคลชัย. (2547). *การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไทย: ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ*. กรุงเทพฯ: เอกสารหาดีใหญ่.

สุนน อมรวินวัฒน์ และ สมพงษ์ จิตระดับ. (2530). *สาระและกิจกรรมการสอน วิชา หลักสูตรและการสอน ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรนุช ลิ้มศิริ. (2542). *หลักสูตรและการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา Curriculum and Instruction in Elementary Level*. จาก <http://e-book.ram.edu/e-book/e/EE353/ee353.pdf>

ภาษาอังกฤษ

Borke, H. (1971). Interpersonal perception of young children: Egocentrism or empathy?. *Developmental psychology*, 5(2), 263-269.

- Deci, E. L., Koestner, R., & Ryan, R. M. (1999). A meta-analytic review of experiments examining the effects of extrinsic rewards on intrinsic motivation. *Psychological bulletin*, 125(6), 627-668.
- Dreman, S. B., & Greenbaum, C. W. (1973). Altruism or reciprocity: Sharing behavior in Israeli kindergarten children. *Child Development*, 44(1), 61-68.
- Fehr, E., Bernhard, H., & Rockenbach, B. (2008). Egalitarianism in young children. *Nature*, 454(7208), 1079-1083.
- Hamann, K., Warneken, F., Greenberg, J. R., & Tomasello, M. (2011). Collaboration encourages equal sharing in children but not in chimpanzees. *Nature*, 476(7360), 328-331.
- Hay, D. F. (1979). Cooperative interactions and sharing between very young children and their parents. *Developmental Psychology*, 15(6), 647-653.
- Killen, M., & Smetana, J. (Eds.). (2006). *Handbook of moral development*. Retrieve from https://www.google.co.th/books?hl=th&lr&id=4CV5AgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA37&dq=egocentric+fair+sharing&ots=0N4aEQWRRc&sig=dY55-HF94SKIUno_Rp87ZhYEG8g&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Knight, G. P., Bohlmeier, E. M., Schneider, H., & Harris, J. D. (1993). Age differences in temporal monitoring and equal sharing in a fixed-duration sharing task. *British journal of developmental psychology*, 11(2), 143-158.
- Lloyd, P., & Fernyhough, C. (Eds.). (1999). *Lev Vygotsky: critical assessments*(Vol. 2). Retrieve from <https://books.google.co.th/books?id=m5i6HXiDR4EC&pg=PA7&lpg=PA7&dq=flavell+1963+piaget+egocentrism&source=bl&ots=kf07n3qykA&sig=2D6ogn4wVHsANqyI9iq5LCWThvE&hl=en&sa=X&ei=u0EFVZgUiYe4BPXhgJAN&sqi=2&ved=0CDIQ6AEwBQ#v=onepage&q=flavell%201963%20piaget%20egocentrism&f=false>

- LoBue, V., Nishida, T., Chiong, C., DeLoache, J. S., & Haidt, J. (2011). When getting something good is bad: Even three-year-olds react to inequality. *Social Development, 20*(1), 154-170.
- Malti, T., Gummerum, M., Keller, M., Chaparro, M. P., & Buchmann, M. (2012). Early sympathy and social acceptance predict the development of sharing in children. *PLoS one, 7*(12), 1-7.
- Melis, A. P., Altrichter, K., & Tomasello, M. (2013). Allocation of resources to collaborators and free-riders in 3-year-olds. *Journal of experimental child psychology, 114*(2), 364-370.
- Moore, C. (2009). Fairness in children's resource allocation depends on the recipient. *Psychological Science, 20*(8), 944-948.
- Oyserman, D., Coon, H. M., & Kemmelmeier, M. (2002). Rethinking individualism and collectivism: evaluation of theoretical assumptions and meta-analyses. *Psychological bulletin, 128*(1), 3-72.
- Paulus, M., Gillis, S., Li, J., & Moore, C. (2013). Preschool children involve a third party in a dyadic sharing situation based on fairness. *Journal of experimental child psychology, 116*(1), 78-85.
- Piaget, J. (1928). *Judgment and reasoning in the child*. Retrieved from <https://archive.org/details/judgmentandreas007972mbp>
- Rao, N., & Stewart, S. M. (1999). Cultural influences on sharer and recipient behavior sharing in Chinese and Indian preschool children. *Journal of Cross-Cultural Psychology, 30*(2), 219-241.
- Rheingold, H. L., Hay, D. F., & West, M. J. (1976). Sharing in the second year of life. *Child Development, 47*(4), 1148-1158.

- Rochat, P., Dias, M. D., Liping, G., Broesch, T., Passos-Ferreira, C., Winning, A., & Berg, B. (2009). Fairness in distributive justice by 3-and 5-year-olds across seven cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology, 40*(3), 416-442.
- Rushton, J. P. (1976). Socialization and the altruistic behavior of children. *Psychological Bulletin, 83*(5), 898-913.
- Rushton, J. P., & Sorentino, R. M. (1981). Altruism and helping behavior: An historical perspective. In J. P. Rushton & R. M. Sorentino (Eds.), *Altruism and helping behavior: Social, personality and developmental perspectives* (pp. 9-10). Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Shaw, A. (2013). Beyond "to Share or Not to Share" The Impartiality Account of Fairness. *Current Directions in Psychological Science, 22*(5), 413-417.
- Shaw, A., & Olson, K. R. (2012). Children discard a resource to avoid inequity. *Journal of Experimental Psychology: General, 141*(2), 382-395.
- Shure, M. B. (1968). Fairness, generosity, and selfishness: The naive psychology of children and young adults. *Child Development, 39*(3), 875-886.
- Thomson, N. R., & Jones, E. F. (2005). Children's, adolescents', and young adults' reward allocations to hypothetical siblings and fairness judgments: effects of actor gender, character type, and allocation pattern. *The Journal of psychology, 139*(4), 349-368.
- Tomanović, S. (2004). Family habitus as the cultural context for childhood. *Childhood, 11*(3), 339-360.
- Ugurel-Semin, R. (1952). Moral behavior and moral judgment of children. *The Journal of Abnormal and Social Psychology, 47*(2S), 463-474.

Warneken, F., Lohse, K., Melis, A. P., & Tomasello, M. (2011). Young children share the spoils after collaboration. *Psychological Science, 22*(2), 267-273.

Weisner, T. S. (2002). Ecocultural understanding of children's developmental pathways. *Human development, 45*(4), 275-281.

Wittig, M., Jensen, K., & Tomasello, M. (2013). Five-year-olds understand fair as equal in a mini-ultimatum game. *Journal of experimental child psychology, 116*(2), 324-337.

Wong, M. (2011). Chinese children's justifications for sharing resources: why do we have to share?. *Early Child Development and Care, 181*(9), 1199-1214.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

รูปที่ ก.1 ต้นถั่ว

รูปที่ ก.2 แผนภาพแสดงจำนวนคูปองที่จะได้รับตามจำนวนเมล็ดถั่ว

รูปที่ ก.3 แผนภาพแสดงของวางวัด

รูปที่ ก.4 เมล็ดถั่ว

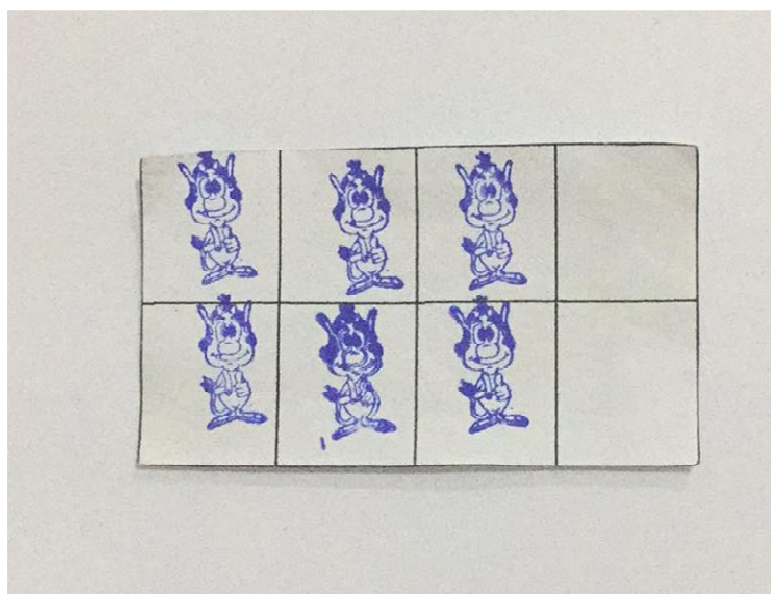
รูปที่ ก.5 ถ้วยสำหรับเพาะเมล็ดถั่ว เส้นผ่านศูนย์กลางขนาด 2 นิ้ว

รูปที่ ก.6 กระดาษทิชชูสำหรับเพาะเมล็ดถั่ว

รูปที่ ก.7 กระบอกฉีดน้ำ

รูปที่ ก.8 คูปอง

รูปที่ ก.9 ของรางวัล (สติ๊กเกอร์ ยางลบ และแท่งเทียน)

รูปที่ ก.10 ดินสอสีไม้

รูปที่ ก.11 รูปภาพสำหรับระบายสี

ภาคผนวก ข

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปที่ ข.1 แนะนำกิจกรรมเพาะเมล็ดถั่ว

รูปที่ ข.2 อธิบายความเชื่อมโยงระหว่างเมล็ดถั่วและคูปองที่สามารถนำไปแลกของรางวัลได้

รูปที่ ข.3 แนะนำของรางวัล

รูปที่ ข.4 ทดสอบคุณสมบัติในการเข้าร่วมการวิจัยและตรวจสอบเข้าใจ

รูปที่ ข.5 เพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยเข้าร่วมเพาะเมล็ดถั่ว

รูปที่ ข.6 ผู้ร่วมการวิจัยแบ่งเมล็ดถั่วให้แก่เพื่อน

รูปที่ ข.7 ผู้วิจัยเพิ่มเมล็ดถั่วให้มีเมล็ดถั่วคนละ 6 เมล็ด

รูปที่ ข.8 ผู้วิจัยสอนเพาะเมล็ดถั่ว

รูปที่ ข.9 ผู้วิจัยแจกคู่มือให้ผู้ร่วมการวิจัยและเพื่อน

รูปที่ ข.10 ผู้วิจัยพาเพื่อนของผู้ร่วมการวิจัยออกไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

รูปที่ ข.11 ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

รูปที่ ข.12 กิจกรรมแลกเปลี่ยนของรางวัลและระบายสี

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการแบ่งปันตามช่วงอายุ

ตารางที่ ค.1

แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการแบ่งปันตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	พฤติกรรมการแบ่งปัน			
	แบ่งปันอย่างเท่าเทียม	ร้อยละ	แบ่งปันอย่างไม่เท่าเทียม	ร้อยละ
อายุ 6 ปี	9	30	21	70
อายุ 7 ปี	15	50	15	50
อายุ 8 ปี	23	76.7	7	23.3
อายุ 9 ปี	22	73.3	8	26.7
อายุ 10 ปี	24	80	6	20

ภาคผนวก ง

ตารางบันทึกพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม

ตารางที่ ง.1

ตารางบันทึกพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม

ลำดับ ที่	ชื่อเล่น	ชื่อ-นามสกุล	เพศ	วัน/เดือน/ ปี เกิด	จำนวนเมล็ดแก้ว ที่แบ่งให้เพื่อน	เหตุผลในการแบ่งปัน	จำนวน พี่น้อง
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

ภาคผนวก จ

Consent form

ที่ ศธ 0512.7/

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศตพรรษ ชั้น 7
ถนนพระราม 1 วังใหม่ ปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลนักเรียน

เรียน ท่านผู้ปกครอง

เนื่องด้วย นางสาวกนกนิกษุ์ อนันตศิลป์ นางสาวภัทธีรธรณ์ ธัญญธร และ นางสาวสุกานดา รัศมีภาค นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการทำวิจัยในรายวิชา 3800420 โครงการทางจิตวิทยา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ และอาจารย์ศักดิ์พัฒน์ งามเอก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการร่วม ในการนี้ นิสิตทำการเก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์บุตรหลานของท่าน ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 10 - 15 นาที ซึ่งจะไม่รบกวนเวลาเรียนของเด็ก

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับบุตรหลานของท่านเป็นความลับโดยจะนำเสนอข้อมูลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น หลังจากข้อมูลทั้งหมดได้รับการวิเคราะห์ผลโดยรวมและได้รับการตีพิมพ์เป็นรายงานแล้ว ข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลาย รวมถึงผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ในการยินยอมทำการศึกษาวิจัยกับบุตรหลานของท่านด้วย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณางค์ มณีศรี)

คณบดีคณะจิตวิทยา

หน่วยงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2218-9925 โทรสาร. 0-2218-9923

.....
กรุณากรอกข้อความในส่วนนี้ให้ครบถ้วน แล้วส่งคืนที่คุณครูประจำชั้น

ข้าพเจ้า ผู้ปกครองของ (ด.ญ./ด.ช.)

 อนุญาต ไม่อนุญาต

ให้นักเรียนในความปกครองของข้าพเจ้าเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้

(ลงชื่อ).....

(ผู้ปกครอง)

ภาคผนวก จ

ข้อมูลจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนตามช่วงอายุ

ตารางที่ จ.1

แสดงจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 6 ปี

ลำดับที่	เพศ	จำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อน	เหตุผลในการแบ่งปัน	จำนวนพี่น้อง
1	ชาย	0	อยากได้แสดมปี 6 อัน	3
2	ชาย	0	จะแบ่งให้เพื่อนบ้าง แต่ต้องไปแบ่งให้พี่ที่บ้าน 3 คน	2
3	ชาย	3	มี 6 อัน	6
4	ชาย	2	เพื่อนชอบ 2 อัน ผมชอบ 4 อัน, เดียวเพื่อนเอาของผมไป	3
5	ชาย	0	อยากเก็บไว้ให้มันโตขึ้นอยากเอากลับไปให้พ่อดู	2
6	ชาย	0	อยากมีต้นไม้เยอะ ๆ ไม่อยากแบ่งให้คนอื่นเพราะชอบขโมย	3
7	ชาย	0	อยากเก็บไว้เอง	2
8	ชาย	0	ไม่รู้ อยากเก็บไว้เอง ไม่เคยรู้อะไรเลย	2
9	ชาย	3	มันจะได้พอดี ๆ กัน จะได้โตเหมือนกัน	1
10	ชาย	3	แบ่งให้มันเท่า ๆ กัน เดียวเพื่อนไม่มี	2
11	ชาย	3	เราอยู่ห้องเดียวกันต้องแบ่งปันกัน	5
16	ชาย	0	ไม่รู้	1
13	ชาย	3	มันมี 6 อัน ผมก็แบ่งให้เพื่อน 3 อัน	3
14	ชาย	0	ไม่รู้	2
15	ชาย	0	อยากปลูก อยากเล่น, ลืมแบ่ง	2
16	หญิง	0	อยากได้ ปลูกได้เยอะ, สงสารในหลวง คิดถึงแต่ในหลวงทุกวัน ปลูกให้ในหลวง	7
17	หญิง	0	ลืม	1
18	หญิง	3	เพราะเห็นเพื่อนไม่มีเมล็ด อยากให้มีเท่ากัน	2
19	หญิง	1	เพื่อนขอ 1 อัน แต่ถ้าเพื่อนไม่ขอให้ 2 อัน	3
20	หญิง	0	เพื่อนไม่ยอมเอาไป	4

ตารางที่ ๑.1 (ต่อ)

ลำดับที่	เพศ	จำนวนเมล็ด ถั่วที่แบ่งให้ เพื่อน	เหตุผลในการแบ่งปัน	จำนวน พี่น้อง
21	หญิง	0	ชอบเมล็ดถั่ว ชอบของรางวัล	1
22	หญิง	0	เพราะว่าแม่ไม่ให้ใคร แม่บอกไม่ให้ซื้อของเล่นแล้ว	3
23	หญิง	0	แม่ไม่ให้แบ่ง	3
24	หญิง	0	ไม่รู้	1
25	หญิง	3	ให้เพื่อนปลูกด้วย, ตัวเองได้เยอะแล้วต้องแบ่งให้เพื่อน	3
26	หญิง	0	หนูชอบ, หนูอยากแบ่งอยู่แต่หนูก็อยากเก็บเอาไว้ที่บ้าน	1
27	หญิง	3	กลัวเพื่อนไม่มี, พี่บอกให้แบ่งให้เพื่อนก็ได้	2
28	หญิง	3	แม่บอกว่าเวลาจะปลูกให้แบ่งให้เพื่อนด้วย	2
29	หญิง	2	หนูอยากมีน้ำใจให้เพื่อน หนูไม่อยากโก่งหนุ้รักเพื่อน	2
30	หญิง	1	จำไม่ได้ ไม่รู้	2

ตารางที่ ๑.2

แสดงจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 7 ปี

ลำดับที่	เพศ	จำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อน	เหตุผลในการแบ่งปัน	จำนวนพี่น้อง
1	ชาย	0	ลืมแบ่ง	3
2	ชาย	3	เพราะปลูกพร้อมกัน	1
3	หญิง	0	อยากเก็บเอาไว้ อยากรู้ว่ามันโตยังไง	2
4	ชาย	3	จะได้ปลูกเยอะ ๆ เท่าเพื่อน	5
5	ชาย	3	จะได้ด้วยกัน เพราะรักกัน	1
6	ชาย	0	อยากปลูก หนูถามเพื่อนว่าจะเอากี่เมล็ด คำไม่ตอบ	1
7	ชาย	0	จะได้ดูมันยาวขึ้น ๆ ไม่มีอะไรจะพูดแล้ว	2
8	ชาย	0	อยากปลูก, บางคนเคยแกล้งก็เลยไม่อยากให้ แต่คนนี้ไม่ได้แกล้ง	3
9	ชาย	3	เป็นเพื่อนกันก็เลยอยากให้มีเท่า ๆ กัน	2
10	ชาย	3	เพราะมันมีเท่ากัน	1
11	ชาย	3	กลัวเพื่อนไม่ได้	4
12	ชาย	0	อยากได้แสดมปี	3
13	ชาย	3	ผมอยากให้มีเท่า ๆ กัน	4
14	ชาย	3	เพื่อนจะได้มี, จะได้เท่ากัน	1
15	ชาย	3	จะได้เท่า ๆ กัน	3
16	หญิง	2	พ่อแม่สอนว่ามีอะไรก็แบ่งกันได้ อยากแบ่ง 3 เมล็ด แต่เพื่อนเอา 2 เมล็ด เพื่อนอยากได้เท่าไรก็ได้ตามใจ แต่ถ้าเพื่อนอยากได้ 6 เมล็ดก็เสียสละให้	2
17	หญิง	3	เป็นเพื่อนกันก็ต้องแบ่งกัน	1
18	หญิง	0	วันไหนมันโตขึ้นมาอีกหนูจะได้ปลูก	4
19	หญิง	3	ไม่ตอบ	2
20	หญิง	3	ก็ได้เท่า ๆ กัน	1
21	หญิง	0	ว่าจะแบ่งแล้วแต่ลืม	4

ตารางที่ จ.2 (ต่อ)

ลำดับที่	เพศ	จำนวนเมล็ด ถั่วที่แบ่งให้ เพื่อน	เหตุผลในการแบ่งปัน	จำนวน พี่น้อง
22	หญิง	2	จะแบ่งให้พี่ 1 เมล็ด และแบ่งให้เพื่อน 2 เมล็ด, แบ่งให้ตัวเอง 4 เมล็ดเพราะหนูจะได้ปลูกเยอะ ๆ	3
23	หญิง	3	เขาไม่มีถั่ว, ครอบอกมีอะไรต้องแบ่งกัน	1
24	หญิง	0	เพราะเป็นถั่วของหนู	1
25	หญิง	2	เพื่อนไม่มีหนูก็เลยแบ่ง ถ้าเพื่อนมีหนูก็ได้ไม่ต้องแบ่ง	2
26	หญิง	เพื่อน 2 เมล็ด พี่ 2 เมล็ด	จะได้เท่ากัน	2
27	หญิง	0	มันสวยดี ปลูกแล้วจะได้โต, เพราะเพื่อนไม่ได้ถามเลยไม่แบ่ง	2
28	หญิง	3	จะได้เท่า ๆ กัน จะได้ไม่เปรียบเทียบ คนหนึ่งมากคนหนึ่งน้อยจะเปรียบเทียบกัน	1
29	หญิง	0	เพราะถ้าแบ่งเพื่อน เพื่อนก็ได้เหมือนกับเรา	6
30	หญิง	0	อยากรดน้ำต้นไม้ให้มันเติบโต ไม่อยากเอาคืนเพื่อน ไม่ชอบให้ใคร	9

ตารางที่ ๓.3

แสดงจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 8 ปี

ลำดับที่	เพศ	จำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อน	เหตุผลในการแบ่งปัน	จำนวนพี่น้อง
1	ชาย	0	อยากเก็บไว้กับตัวเอง	1
2	ชาย	3	จะได้เท่า ๆ กัน	2
3	ชาย	3	เพราะเพื่อนบอกให้แบ่ง 3 อัน แต่ถ้าเพื่อนไม่บอกจะไม่แบ่งให้	2
4	ชาย	3	เพื่อนเคยให้หนูยิ้มกบเหลา	2
5	ชาย	3	จะได้ให้เท่ากัน	3
6	ชาย	3	-	2
7	ชาย	0	จะได้ปลูกเยอะ ๆ จะได้ดีต่อสิ่งแวดล้อม	2
8	ชาย	0	ไม่รู้ อยากได้เอาไปปลูกเยอะ ๆ	3
9	ชาย	3	มันจะได้เท่า ๆ กัน ถ้าไม่เท่ากันมันจะได้เปรียบกัน	4
10	ชาย	3	-	2
11	ชาย	0	จำไม่ได้, แบ่งให้เพราะเพื่อนใจดี	3
12	ชาย	3	เพราะผมต้องแบ่งให้เพื่อน	5
13	ชาย	3	ผมเคยปลูกต้นเดีวยังดูแลไม่ไหวเลยที่บ้านมีของเล่นเยอะแล้ว	2
14	ชาย	3	จะได้มีเท่า ๆ กัน, กลัวเพื่อนไม่มี	2
15	ชาย	2	อยากให้มันใหญ่	1
16	หญิง	3	จะได้มีเท่ากัน	1
17	หญิง	0	กลัวเพื่อนทำหาย	6
18	หญิง	3	แบ่งให้เท่า ๆ กัน	2
19	หญิง	3	อยากให้มีเท่า ๆ กัน, เพราะการแบ่งปัน	5
20	หญิง	3	จะได้พอดีกัน	0
21	หญิง	3	เพราะกลัวมันไม่เท่ากัน	0
22	หญิง	3	หนูอยากแบ่งปัน	4

ตารางที่ ๓.3 (ต่อ)

ลำดับที่	เพศ	จำนวนเมล็ด ถั่วที่แบ่งให้ เพื่อน	เหตุผลในการแบ่งปัน	จำนวน พี่น้อง
23	หญิง	3	มันจะได้เท่ากัน	4
24	หญิง	3	เพราะมี 6 เมล็ด จะได้มีเท่า ๆ กัน	2
25	หญิง	3	เพราะว่ามันมี 6 เม็ด	2
26	หญิง	3	จะได้เท่ากัน จะได้เหมือนกัน	6
27	หญิง	2	จะได้เท่า ๆ กัน	1
28	หญิง	3	จะได้เท่า ๆ กัน	2
29	หญิง	2	เพราะอยากให้มันเท่า ๆ กัน	2
30	หญิง	2	เพื่อนบอกเอาให้ทีละ 2 แต่ที่จริงอยากให้ 3, อยากให้แบ่งให้เท่า ๆ กัน	2

ตารางที่ ๑.4

แสดงจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 9 ปี

ลำดับที่	เพศ	จำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อน	เหตุผลในการแบ่งปัน	จำนวนพี่น้อง
1	ชาย	3	มันจะได้เท่า ๆ กัน, ต้องทำให้มันเท่า ๆ กันไม่งั้นเพื่อนจะเสียเปรียบ	2
2	ชาย	3	เพื่อนหยิบไปเอง, ถ้าเพื่อนไม่หยิบจะแบ่งให้เพื่อน 3 มันจะได้เท่า ๆ กัน	2
3	ชาย	3	เพราะมันจะได้เท่ากัน จะได้ของรางวัลเหมือนกัน	2
4	ชาย	3	ชอบความเท่าเทียมกัน	1
5	ชาย	0	อยากดูมันโตว่ามันโตยังไง	2
6	ชาย	0	ไม่อยากคุยกับเขา	3
7	ชาย	0	อยากเอาไปไว้แจกเพื่อนที่หลัง	2
8	ชาย	0	ไม่รู้	4
9	ชาย	3	มันจะได้เท่ากัน	4
10	ชาย	3	อยากแบ่งให้เพื่อนไปด้วย	1
11	ชาย	3	อยากให้ได้เท่ากัน	2
12	ชาย	3	จะได้เท่า ๆ กัน	3
13	ชาย	3	เค้าเป็นเพื่อนเรา คุบอกว่าต้องมีน้ำใจ	3
14	ชาย	3	ให้แบ่งให้เท่า ๆ กัน เพราะได้แบ่งให้เท่ากัน จะได้ไม่เอาเปรียบกัน	2
15	ชาย	3	เพื่อเพื่อนอยากปลูกมั่ง	1
16	หญิง	0	เพราะอยากปลูกหลายต้น	4
17	หญิง	3	จะได้เท่ากัน ไม่อยากเอาเปรียบคนอื่น	1
18	หญิง	3	จะได้แบ่งให้เท่า ๆ กัน, ของหนูมากกว่าเพื่อนมันจะไม่ดี เดี่ยวจะเอาเปรียบกัน	1
19	หญิง	3	จะได้เท่ากัน ถ้าไม่เท่ากันต้นถั่วของเราใหญ่ ต้นถั่วของเพื่อนเล็ก จะได้ใหญ่เท่า ๆ กัน	2

ตารางที่ ๑.4 (ต่อ)

ลำดับที่	เพศ	จำนวนเมล็ด ถั่วที่แบ่งให้ เพื่อน	เหตุผลในการแบ่งปัน	จำนวน พี่น้อง
20	หญิง	0	เอาไว้ปลูกคนเดียว	3
21	หญิง	3	เพราะมันจะได้เท่ากัน	2
22	หญิง	3	เพราะมี 6 เมล็ด ก็เลยแบ่งให้เพื่อน 3 เมล็ด	1
23	หญิง	3	เพื่อนจะได้สตีกเกอร์, อยากให้คนอื่นร่วมทำด้วย ไม่อยาก ทำคนเดียว	3
24	หญิง	3	-	3
25	หญิง	3	จะได้เท่า ๆ กัน	1
26	หญิง	3	จะได้แบ่งให้เท่ากัน จะได้ของรางวัลเหมือนกัน	1
27	หญิง	0	อยากเอาไปปลูก จะเก็บไว้กิน	3
28	หญิง	3	มันจะได้เท่ากัน	3
29	หญิง	0	อยากปลูกไว้บ้านไม่เคยมีสวนเลย	1
30	หญิง	3	เพราะมันเท่ากัน	2

ตารางที่ ๑.5

แสดงจำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 10 ปี

ลำดับที่	เพศ	จำนวนเมล็ดถั่วที่แบ่งให้เพื่อน	เหตุผลในการแบ่งปัน	จำนวนพี่น้อง
1	ชาย	3	เดี่ยวเพื่อนต่อย, ถ้าเพื่อนไม่ต่อยก็ไม่แบ่ง	2
2	ชาย	3	เพื่อนขอ, จะได้มีเท่า ๆ กัน	2
3	ชาย	0	ก็เพื่อนมี	1
4	ชาย	3	เดี่ยวเลี้ยงไม่ไหว	2
5	ชาย	3	เพราะว่ามันพอดีกัน เราก็ได้ 3 เมล็ด เพื่อนก็ได้ 3 เมล็ด อยากให้ได้เท่า ๆ กัน	2
6	ชาย	3	จะได้ปลูกได้เท่า ๆ กัน	2
7	ชาย	0	อยากได้ของเล่น	2
8	ชาย	3	จะได้ให้เพื่อนมีเท่า ๆ กัน	3
9	ชาย	3	จะได้มีเท่ากัน	2
10	ชาย	3	จะได้มีเท่ากัน	2
11	ชาย	3	อยากให้เพื่อนปลูกได้เท่ากัน	2
12	ชาย	3	กลัวทำหาย, มีน้ำใจ	2
13	ชาย	3	ขอเก็บไว้ 3 เมล็ดก็พอรักษาไม่ได้เดี๋ยวมันหาย	2
14	ชาย	3	อยากให้, ไม่อยากเก็บไว้	3
15	ชาย	0	ไม่รู้	2
16	หญิง	0	อยากปลูกเยอะ ๆ	2
17	หญิง	3	เดี่ยวเพื่อนไม่มี, ปลูกเยอะอาจไม่ดี	2
18	หญิง	3	จะได้มีเท่า ๆ กัน ไม่เอาเปรียบคนอื่น ถ้าเราได้น้อยกว่าก็ ไม่เป็นไร แต่ถ้าได้มากกว่าก็เอาเปรียบคนอื่น	2
19	หญิง	3	เพราะหนูมี 3 เมล็ด หนูแบ่งให้เพื่อน 3 เมล็ด มันจะได้มี เท่า ๆ กัน	3
20	หญิง	3	ให้มันเท่ากัน	4
21	หญิง	3	อยากให้เพื่อนได้ของรางวัลเหมือนกัน	2

ตารางที่ ๑.5 (ต่อ)

ลำดับที่	เพศ	จำนวนเมล็ด ถั่วที่แบ่งให้ เพื่อน	เหตุผลในการแบ่งปัน	จำนวน พี่น้อง
22	หญิง	3	จะได้แบ่งให้เท่า ๆ กัน	2
23	หญิง	3	อยากให้เพื่อนได้ของรางวัลเหมือนกัน เท่า ๆ กัน มีอะไร ก็ควรแบ่งปัน	4
24	หญิง	3	จะได้เท่ากัน	1
25	หญิง	3	จะได้เท่ากัน, จะได้ไม่แย่งกัน ไม่ทะเลาะกันเวลาใคร มีมากกว่า	2
26	หญิง	3	ได้เท่า ๆ กัน, อยากแบ่งให้เพื่อน 3 เมล็ด	2
27	หญิง	0	จะได้โตพร้อม ๆ กัน	2
28	หญิง	เพื่อน 2 เมล็ด พี่ 2 เมล็ด	จะได้เท่า ๆ กัน ไม่อยากให้ใครได้มาก ใครได้น้อย ใครไม่ได้ เลย แล้วจะได้มีเหมือน ๆ กัน	2
29	หญิง	3	ตกลงกัน, เคঁากลัวหนูจะได้เปรียบ	2
30	หญิง	0	หนูอยากปลูกเยอะ ๆ	2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิยามของการแบ่งปัน ความเท่าเทียม และการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม

การแบ่งปัน (Sharing)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556) ได้ให้ความหมายว่า การแบ่งปัน คือ การแบ่งให้บ้าง การแบ่งให้บางส่วน

เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์ (2550) ได้ให้ความหมายว่า การแบ่งปัน คือ การแสดงออกถึงความเมตตากรุณาและคิดถึงจิตใจของผู้อื่น ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของความเอื้อเฟื้อ

สมคิด ไชยยันบุตร (2535 อ้างถึงใน ประภาพร มั่นเจริญ, 2554) ได้ให้ความหมายของความเอื้อเฟื้อในลักษณะของการแบ่งปัน คือ การให้สิ่งของที่เรามีมากกว่าให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งผู้ให้คิดว่าสิ่งของนั้นจะเป็นที่น่ายินดีแก่ผู้รับ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น

ทิมงานทรูปัญญา (2552 อ้างถึงใน เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ, ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายว่า การแบ่งปัน คือ การเสียสละสิ่งของหรือทรัพย์สินของตนเองให้แก่ผู้อื่น ที่มีความเดือดร้อนหรือต้องการได้รับความช่วยเหลือ

Staub และ Sherk (1970) ได้ให้ความหมายว่า การแบ่งปัน คือ พฤติกรรมที่ให้ประโยชน์แก่ผู้อื่น แต่ในขณะที่ผู้แบ่งปันจำเป็นที่จะต้องเสียสละสิ่งของของตนให้แก่ผู้รับ

Iannotti (1985) ได้ให้ความหมายว่า การแบ่งปัน คือ การเสียสละสิ่งของของตนเองทั้งหมด หรือบางส่วนเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

ความเท่าเทียม (Equality)

Greenawalt (1983) ได้ให้ความหมายว่า ความเท่าเทียม คือ การได้รับการปฏิบัติที่เหมือนกัน

การแบ่งอย่างเท่าเทียม (Equal Distribution)

Empson (1999) ได้ให้ความหมายว่า การแบ่งอย่างเท่าเทียม หมายถึง การแบ่งปริมาณหรือจำนวนของสิ่งของให้มีความเท่ากันตามจำนวนบุคคล

การแบ่งปันอย่างเท่าเทียม (Equal Sharing)

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การแบ่งปันอย่างเท่าเทียม หมายถึง การแสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อในรูปแบบการแบ่งปัน โดยที่ผู้แบ่งปันจำเป็นต้องเสียสละสิ่งของตนเองให้แก่ผู้อื่น และผลลัพธ์หลังจากการแบ่งปันมีความเท่ากันตามจำนวนบุคคล

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปัน

การแบ่งปันเป็นพฤติกรรมเอื้อเฟื้อรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่มีความประสงค์ให้ผู้รับได้รับประโยชน์ (Steinberg, Vandell, & Bornstein, 2011) โดยที่พฤติกรรมนี้เพิ่มขึ้นในเด็กก่อนวัยเรียนจนถึงวัยเด็กตอนกลาง (Eisenberg, Fabes, & Spinrad, 2006 อ้างถึงใน Steinberg et al., 2011) และเหตุที่พฤติกรรมเอื้อเฟื้อเพิ่มขึ้นในเด็กช่วงวัยดังกล่าว เนื่องจากเด็กมีความรู้ในเรื่องกฎเกณฑ์การแสดงออกถึงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ (prosocial display rules) มีการรับรู้บทบาททางอารมณ์ (emotional role taking) และความสามารถด้านการตีความตัวชี้แนะทางอารมณ์ (emotional cue) จึงทำให้สามารถเข้าใจกระบวนการคิดและสภาวะอารมณ์ของผู้อื่น (Garner, 1996) อีกทั้งความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองพัฒนา จึงทำให้เด็กมีแนวโน้มลดการใช้อารมณ์ของตนเองเป็นที่ตั้ง (Eisenberg et al., 2006 อ้างถึงใน Steinberg et al., 2011) และเมื่อเด็กเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจในเรื่องของคุณธรรมเกี่ยวกับการแบ่งปัน วัยเด็กตอนต้นมักจะใช้เหตุผลที่ทำให้ตัวเองมีความสุข (hedonic reasoning) ที่มุ่งสนใจเพียงความต้องการและความปรารถนาของตนเอง ในขณะที่วัยเด็กตอนกลางจะมุ่งสนใจผู้อื่น เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคมและได้รับการกระทำตอบแทนกลับคืนมาในครั้งต่อไป แต่พฤติกรรมการแบ่งปันในวัยเด็กตอนปลายจะเกิดขึ้นด้วยความเต็มใจ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการยอมรับหรือการตอบแทนใด ๆ จากสังคม (Bar-Tal, Raviv, & Leiser, 1980)

ทฤษฎีขั้นพัฒนาการของความรู้สึกเห็นอกเห็นใจและพฤติกรรมช่วยเหลือ

ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเป็นความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น (Eisenberg et al., 1989 อ้างถึงใน Sroufe, Cooper, DeHart, & Marshall, 1992) ส่วนพฤติกรรมช่วยเหลือ คือ การกระทำที่ไม่เห็นแก่ตัวเพื่อที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น (Strayer & Schroeder, 1989 อ้างถึงใน Sroufe et al., 1992)

ซึ่งความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ และพฤติกรรมช่วยเหลือมีพัฒนาการแบ่งออกเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้ (Hoffman, 1979)

ขั้นที่ 1 เกิดขึ้นในช่วงอายุ 1 ปีแรก เด็กในช่วงนี้จะไม่สามารถแยกตัวตนของตนเองออกจากผู้อื่นได้ แต่เริ่มปรากฏความสามารถในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นด้วยการร้องไห้เมื่อผู้อื่นกังวลใจ อย่างไรก็ตาม เด็กทารกยังคงมีพัฒนาการด้านนี้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เนื่องจากการแสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจของเด็กทารกต่อผู้อื่นนั้น ไม่ได้เกิดจากความตระหนักถึงความวิตกกังวลของผู้อื่นอย่างแท้จริง ประกอบกับเด็กยังไม่สามารถแยกความรู้สึกของตนเองกับผู้อื่นได้อย่างชัดเจน เช่น การที่เด็กร้องไห้เมื่อเห็นผู้อื่นร้องไห้ ซึ่งพฤติกรรมนี้ไม่ได้เกิดจากการเรียนรู้ จึงเป็นไปได้ว่าพฤติกรรมนี้เป็นผลมาจากความเห็นอกเห็นใจ (Rathus, 1998)

ขั้นที่ 2 เกิดขึ้นในช่วงอายุ 2 - 3 ปี เด็กในช่วงนี้จะสามารถแยกอัตมโนทัศน์ของตนเองและผู้อื่นได้ เริ่มมีความเข้าใจว่าความวิตกกังวลของผู้อื่นไม่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกกังวลของตนเอง อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจนี้ของเด็กยังคงมีข้อจำกัดอยู่ เช่น ในบางครั้ง เด็กยังคงเข้าใจว่าอารมณ์ของผู้อื่นเหมือนกับอารมณ์ของตนเอง นอกจากนี้ Radke-Yarrow, Zahn-Waxler, & Chapman (1983 อ้างถึงใน Sroufe et al., 1992) กล่าวว่า เด็กเริ่มที่จะเข้าหาผู้ใหญ่และเด็กคนอื่น จึงทำให้เด็กมีพฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น เช่น การที่เด็กกอดเพื่อนเมื่อเห็นเพื่อนร้องไห้ อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมนี้ก็ยังไม่ได้นำถึงความต้องการของผู้อื่น เพียงแต่เด็กวัยนี้ทำเพื่อต้องการที่จะช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์นั้น ๆ

ขั้นที่ 3 เกิดขึ้นในช่วงวัยเด็กตอนต้น เด็กวัยนี้มีการพัฒนาความสามารถในการรับรู้และมองสิ่งต่าง ๆ ในมุมมองของผู้อื่น (Selman, 1971) จึงทำให้เด็กช่วงวัยนี้มีการตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ และแสดงความช่วยเหลือเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมช่วยเหลือกลับพบเห็นได้ยากในสถานการณ์จริง เพราะในบางครั้ง ความช่วยเหลือนั้นเกินกว่าความสามารถที่เด็กจะทำได้ (Iannotti, 1985; Kestenbaum et al., 1989 อ้างถึงใน Sroufe et al., 1992) และเด็กยังมีความคิดว่าสถานการณ์นั้น ๆ จะมีผู้ใหญ่มาให้ความช่วยเหลือ นอกจากนั้น Eisenberg และ Miller (1987) ยังมีความเห็นในลักษณะเดียวกันว่า เด็กเล็กส่วนใหญ่มักจะรับรู้สภาวะอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้แต่ยังไม่ชัดเจน ประกอบกับมีข้อจำกัดทางด้านทักษะการให้ความช่วยเหลือ จึงทำให้เมื่อเด็กประสบกับสภาวะอารมณ์ตึงเครียดของผู้อื่น เด็กมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือต่ำ

ขั้นที่ 4 เกิดขึ้นในช่วงวัยเด็กตอนปลาย เด็กวัยนี้สามารถแยกแยะและเข้าใจว่าตนเองและผู้อื่นมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละบุคคล จึงทำให้เด็กสามารถแสดงความรู้สึกเห็นอกเห็นใจในหลาย ๆ สถานการณ์ที่ผู้อื่นรู้สึกกังวลใจ

ทฤษฎีขั้นพัฒนาการการแบ่งปัน

Piaget (1932 อ้างถึงใน Rushton & Sorrentino, 1981) ศึกษาพฤติกรรมการแบ่งปันในเด็กด้วยวิธีการเล่าเรื่องราวสั้น ๆ จากนั้นให้เด็กตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวดังกล่าว ดังตัวอย่าง “มีเด็กสองคน คนหนึ่งตัวเล็ก อีกคนหนึ่งตัวโต วันหนึ่งเด็กทั้งสองคนไปเดินเที่ยวบนภูเขา เมื่อได้เวลาอาหารกลางวัน เด็กทั้งสองคนหิวมากจึงได้นำอาหารที่ติดตัวออกมาจากกระเป๋า แต่พวกเขาพบว่าอาหารที่นำมาไม่เพียงพอสำหรับคนสองคน หนูจะอย่างไร จะให้อาหารทั้งหมดแก่เด็กโต ให้อาหารทั้งหมดแก่เด็กเล็ก หรือแบ่งให้เท่ากันทั้งคู่”

จากคำตอบของเด็ก สามารถสรุปขั้นพัฒนาการการแบ่งปันได้เป็น 3 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นยึดถือผู้มีอำนาจ (Authority stage) กล่าวคือ การตัดสินใจในขั้นนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของผู้มีอำนาจเหนือกว่า โดยจากเรื่องราวข้างต้นเด็กมักให้เหตุผลว่า เด็กโตตัวโตกว่าจึงควรได้รับอาหารกลางวันมากกว่าเด็กเล็ก
2. ขั้นยึดหลักเท่าเทียมกัน (Equality stage) กล่าวคือ การตัดสินใจในขั้นนี้เป็นไปลักษณะแบ่งให้เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม ดังนั้นคำตอบจึงออกมาในลักษณะที่ว่า ควรแบ่งอาหารให้เด็กทั้ง 2 คน เท่า ๆ กัน
3. ขั้นยึดหลักยุติธรรม (Equity stage) กล่าวคือ การตัดสินใจในขั้นนี้มีลักษณะคล้ายกับการตัดสินใจในขั้นยึดหลักเท่าเทียม เพียงแต่สามารถยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจถึงความต้องการ และความเหมาะสมของบุคคลตามสถานการณ์ จึงทำให้ลักษณะคำตอบของเด็กออกมาในหลายรูปแบบ เช่น เพราะเด็กเล็กดูแลตัวเองได้น้อยกว่าจึงควรให้เด็กเล็กมากกว่า หรือเพราะเด็กโตกินเก่งกว่าจึงควรให้เด็กโตมากกว่า

แรงจูงใจในการแบ่งปัน

Bar-Tal, Raviv, และ Sharabany (1977 อ้างถึงใน Bar-Tal et al., 1980) ได้แบ่งแรงจูงใจในการแบ่งปันจากเหตุผลที่เด็กให้จากการทดลอง ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 7 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เด็กแบ่งปันเพราะผู้วิจัยสัญญาว่าจะให้รางวัล เช่น เด็กพูดว่า “พี่สัญญาว่าจะให้รางวัล” หรือ “หนูจะเอารางวัล”

กลุ่มที่ 2 เด็กแบ่งปันเพราะผู้วิจัยบอกให้เด็กแบ่ง เช่น เด็กพูดว่า “พี่บอกให้แบ่ง” หรือ “เพราะว่าพี่บอกให้หนูแบ่ง หนูก็เลยแบ่ง”

กลุ่มที่ 3 เด็กแบ่งปันเพราะเชื่อว่าตนจะได้รับการกระทำตอบแทนกลับคืนมาในอนาคต เช่น เด็กพูดว่า “ถ้าหนูแบ่งให้เพื่อน วันหน้าเพื่อนก็จะช่วยหนูทำการบ้าน”

กลุ่มที่ 4 เด็กแบ่งปันเพราะเชื่อในบรรทัดฐานของสังคมว่า ควรจะแบ่งปันให้กับผู้อื่น และยังเชื่อว่าการคล้อยตามบรรทัดฐานนี้จะทำให้ได้รับการยอมรับทางสังคม เช่น เด็กพูดว่า “การแบ่งปันเป็นสิ่งที่ดี”

กลุ่มที่ 5 เด็กแบ่งปันเพราะเชื่อในกฎเกณฑ์ของสังคมว่า เด็กควรจะช่วยเหลือและแบ่งปันให้กับผู้อื่น เพราะเชื่อว่าตนเองก็จะได้รับความช่วยเหลือกลับคืนมาเช่นกันในยามที่ตนเองต้องการ เช่น เด็กพูดว่า “ในครั้งหน้า ถ้าหนูต้องการบางอย่าง จะได้มีคนช่วยเหลือหนูเหมือนกัน”

กลุ่มที่ 6 เด็กแบ่งปันด้วยความเต็มใจและไม่ต้องการสิ่งตอบแทนจากภายนอก เช่น ของรางวัลหรือการยอมรับจากสังคม แต่การกระทำนั้นเป็นการแสดงออกเพื่อให้ตนเองได้รับความรู้สึกพึงพอใจ เช่น เด็กพูดว่า “หนูแบ่งปันเพราะหนูได้มีความสุขกับคนอื่น”

กลุ่มที่ 7 เด็กแบ่งปันด้วยความเห็นอกเห็นใจและไม่ต้องการสิ่งใด ๆ ตอบแทน เช่น เด็กพูดว่า “หนูควรจะแบ่งลูกอมเพราะจะทำให้เพื่อนมีความสุข”

เหตุผลในการแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ

จากการสอบถามถึงเหตุผลในการแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของเด็ก เช่น การช่วยเหลือ หรือการแบ่งปัน Eisenberg-Berg และ Neal (1979) ได้แบ่งเหตุผลหลักในการแสดงพฤติกรรมออกเป็น 11 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 อำนาจและการลงโทษ (Authority/Punishment Orientation) เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น เนื่องจากอิทธิพลของผู้มีอำนาจเหนือกว่าหรือผู้มีอำนาจในการลงโทษ

ประเภทที่ 2 ความสุขส่วนตัว (Hedonistic orientation) เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเอง

ประเภทที่ 3 ผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย (Orientation to mutual gain) เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นเพราะหวังให้เกิดผลประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้รับการแบ่งปัน

ประเภทที่ 4 ความสัมพันธ์ (Affectional relationship orientation) เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นเนื่องจากเด็กและผู้รับการแบ่งปันมีความเกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ประเภทที่ 5 การยอมรับและเกื้อหนุนความสัมพันธ์ (Approval and interpersonal orientation) เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นเพื่อให้ได้รับการยอมรับทางสังคม หรือเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ประเภทที่ 6 ทศนคติ (Stereotyped good/bad orientation) เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นเนื่องจากเด็กเข้าใจว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ดี และการไม่แสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อเป็นสิ่งที่ไม่ดี

ประเภทที่ 7 พฤติกรรมพื้นฐาน (Stereotype of natural หรือ Majority behavior) เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น เพราะเด็กเข้าใจว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่ทุกคนปฏิบัติ หรือเด็กเข้าใจว่าเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ ทุกคนย่อมจะแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ

ประเภทที่ 8 คำนึงถึงผู้อื่น (Needs of others orientation หรือ Needs-oriented reasoning) เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นเพราะคำนึงถึงความต้องการของผู้อื่นทางด้านร่างกายและจิตใจ เช่น เด็กบอกว่า “หนูแบ่งให้เพราะเขาหิว”

ประเภทที่ 9 เหตุผลไม่ตรงประเด็น (Pragmatic orientation) เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่อผู้อื่น โดยที่เด็กให้เหตุผลที่ไม่ตรงประเด็นและไม่ใช้เหตุผลด้านคุณธรรม

ประเภทที่ 10 ความต้องการ (Wanted to orientation) เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่อผู้อื่น โดยที่เด็กให้เหตุผลว่า “หนูอยากแบ่ง”

ประเภทที่ 11 ไม่สามารถจัดกลุ่มได้ (Unclassifiable responses) เหตุผลที่เด็กแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อไม่สามารถจัดอยู่ในกลุ่มใด ๆ ได้

ปัจจัยที่มีผลต่อการแบ่งปันและการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม

พฤติกรรมการแบ่งปันและการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมของมนุษย์มีปัจจัยมากมายเข้ามาเกี่ยวข้อง ส่งผลให้มนุษย์เกิดพฤติกรรมการแบ่งปันและการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมในลักษณะหรือรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันและการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปัน

1. วัฒนธรรมและการเลี้ยงดู

ผู้ปกครองที่เลี้ยงดูลูกด้วยการปลูกฝังการแบ่งปันและการบริจาค (training orientation) เด็กจะแบ่งปันมากกว่าผู้ปกครองที่เลี้ยงดูด้วยการกวดขัน (restrictive control) (Stewart & McBride-Chang, 2000)

2. การมีพี่น้องในครอบครัว

งานวิจัยของ Ugurel-Semin (1952) ศึกษาพฤติกรรมการแบ่งปันเมล็ดถั่วในเด็กอายุ 4 - 16 ปี พบว่า เด็กที่มีพี่น้องจะมีพฤติกรรมการแบ่งปันเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่ไม่มีพี่น้อง

3. ประสบการณ์เกี่ยวกับการแบ่งปัน

ประสบการณ์เกี่ยวกับการแบ่งปันมีอิทธิพลต่อการแบ่งปันของเด็กในช่วงอายุต่าง ๆ หากเด็กได้รับประสบการณ์ตรง กล่าวคือ เด็กเคยมีประสบการณ์การแบ่งปันให้กับผู้อื่น หรือเคยได้รับการแบ่งปันจากผู้อื่น เด็กจะมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันเพิ่มขึ้นทั้งเด็กในระดับชั้นอนุบาล (Birch & Billman, 1986) และเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 5 (Harris, 1970) แต่ถ้าเด็กได้รับประสบการณ์ทางอ้อมเกี่ยวกับการแบ่งปัน เช่น การเห็นตัวแบบบริจาคของให้แก่ผู้อื่น จะส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมแบ่งปันเพิ่มมากขึ้น (Bryan & Walbek, 1970; Presbie & Coiteux, 1971) แต่อย่างไรก็ตาม บางการศึกษากลับพบว่า ประสบการณ์ทางอ้อมเกี่ยวกับการแบ่งปันไม่ได้ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันเพิ่มขึ้น (Harris, 1970)

4. ลักษณะของผู้รับการแบ่งปัน

งานวิจัยของ Zinser, Perry และ Edgar (1975) พบว่า เด็กที่มีอายุ 4 - 6 ปี จะมีพฤติกรรมแบ่งปันขนมจำนวนมากให้กับผู้รับที่มีลักษณะยากจนมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้รับที่มีลักษณะร่ำรวย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zinser, Perry, Bailey และ Lydiatt (1976) ที่พบว่า เด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 มีแนวโน้มที่จะแบ่งปันสิ่งของ เช่น ลูกอม หรือ หมากฝรั่ง ให้กับผู้รับผิวสีหรือชาวอินเดียนที่ดูเหมือนมีลักษณะยากจนมากกว่าผู้รับผิวขาว

นอกจากนี้ งานวิจัยของ Birch และ Billman (1986) ศึกษาพฤติกรรมกรรมการแบ่งอาหารของเด็กอายุ 3 - 5 ปี พบว่า เด็กผู้หญิงจะแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนที่สนิทมากกว่าเด็กผู้ชาย ในขณะที่เด็กผู้ชายจะแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนที่สนิทและไม่สนิทไม่มีความแตกต่างกัน

5. สภาพอารมณ์

งานวิจัยของ Cialdini และ Kenrick (1976) ทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพอารมณ์ในเด็ก 3 กลุ่ม คือ อายุ 6 - 8 ปี อายุ 10 - 12 ปี และ อายุ 15 - 18 ปี พบว่า เด็กในช่วงอายุ 6 - 8 ปี เมื่ออยู่ในสภาวะอารมณ์ทางลบมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือมากกว่าเด็กในช่วงอายุอื่น ๆ เพราะการช่วยเหลือทำให้มีอารมณ์ทางบวกมากขึ้น แต่ทว่าเด็กในช่วงอายุ 15 - 18 ปี มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือเพิ่มขึ้นเมื่ออยู่ในสภาวะอารมณ์ทางบวก

6. คำพูดที่เอื้อให้เกิดการแบ่งปัน

Perry, Bussey และ Freiberg (1981) ได้ศึกษาผลของคำพูดที่เอื้อให้แบ่งปัน 3 ลักษณะในเด็ก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 พบว่า คำพูดที่บ่งบอกถึงความรู้สึกทางบวกที่เกิดขึ้นหากบุคคลได้รับการแบ่งปัน (เช่น ถ้าหนูแบ่งปันจะทำให้ผู้รับมีความสุข) จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมการแบ่งปันสูงกว่า และเด็กยังสามารถแผ่ขยายพฤติกรรมแบ่งปัน (generalized sharing) ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้สูงกว่าคำพูดที่บ่งบอกถึงความรู้สึกทางลบที่เกิดขึ้นหากบุคคลไม่ได้รับการแบ่งปัน (เช่น ถ้าหนูไม่แบ่งปันจะถูกผู้อื่นมองว่า หนูเป็นคนโลภและน่ารำคาญ) และคำพูดในลักษณะเป็นกลาง (เช่น หนูควรจะแบ่งปัน) สำหรับคำพูดที่บ่งบอกถึงความรู้สึกทางลบที่เกิดขึ้นหากบุคคลไม่ได้รับการแบ่งปัน จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมแบ่งปันและการแผ่ขยายการแบ่งปันในสถานการณ์อื่น ๆ ได้น้อยที่สุด

7. การถูกสังเกตเมื่ออยู่ในสถานการณ์การแบ่งปัน

จากงานวิจัยของ Sparks และ Barclay (2013) พบว่า การรับรู้ว่ามีคนกำลังสังเกตส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรมแบ่งปัน โดยการรับรู้จะส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแบ่งปันมากกว่าการไม่รับรู้ว่ามีคนกำลังสังเกต

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม

1. วัฒนธรรมและการเลี้ยงดู

Rochat และคณะ (2009) กล่าวว่า การแบ่งปันที่เป็นการเสียสละหรือการแบ่งอย่างเท่าเทียม ส่วนหนึ่งมีผลเกี่ยวเนื่องมาจากบริบททางวัฒนธรรม เห็นได้จากงานวิจัยที่พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมให้ใช้หลักคุณธรรมในการดำเนินชีวิต และอาศัยอยู่ในชุมชนขนาดเล็กที่มีการสืบทอดวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น จะมีพฤติกรรมการแบ่งปันสิ่งของ และการแบ่งปันนั้นมีลักษณะเท่าเทียมมากกว่าที่จะนำสิ่งของนั้นมาเป็นของตน

นอกจากนี้ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบคตินิยมหมู่ (collectivism) จะมีความถี่ในการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมมากกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปัจเจกนิยม (individualism) (Rao & Stewart, 1999) เนื่องจากการเลี้ยงดูแบบคตินิยมหมู่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ (relatedness) ความปรองดอง (harmony) และความสามัคคี (cohesion) ส่วนการเลี้ยงดูแบบปัจเจกนิยมให้ความสำคัญกับค่านิยมของ

ตนเอง (self-direction) การแข่งขัน (competitiveness) และประโยชน์ส่วนตน (self-gain) (Markus & Kitayama, 1991 อ้างถึงใน Rao & Stewart, 1999)

2. การมีพี่น้องในครอบครัว

งานวิจัยของ Ugurel-Semin (1952) ศึกษาพฤติกรรมการแข่งขันแบ่งปันเมล็ดถั่วในเด็กอายุ 4 - 16 ปี พบว่า เด็กที่มีพี่น้องในครอบครัวมีการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่ไม่มีพี่น้อง

3. ลักษณะของผู้รับการแบ่งปัน

งานวิจัยของ Moore (2009) ศึกษาการแบ่งปันในเด็กอายุ 4 ปี 6 เดือน ถึงอายุ 6 ปี โดยผู้รับมีลักษณะแตกต่างกัน ผลพบว่า เมื่อผู้รับเป็นเพื่อนสนิท ไม่ว่าจะสิ่งของนั้นจะเป็นของที่มีมูลค่ามากหรือน้อย เด็กจะแบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อนสนิทและตนเองอย่างเท่าเทียมกัน หากผู้รับเป็นเพื่อนร่วมห้องที่ไม่สนิทกัน ไม่ว่าจะสิ่งของนั้นจะเป็นของที่มีมูลค่ามากหรือน้อย เด็กจะแบ่งปันอย่างไม่เท่าเทียม โดยจะแบ่งสิ่งของให้เพื่อนร่วมห้องที่ไม่สนิทกันน้อยกว่าตนเอง ส่วนในกรณีที่ผู้รับเป็นบุคคลแปลกหน้า ของที่มีมูลค่ามาก เด็กจะแบ่งปันอย่างไม่เท่าเทียม โดยแบ่งให้ตนเองมากกว่าบุคคลแปลกหน้า แต่ของที่มีมูลค่าน้อย เด็กจะแบ่งปันสิ่งของให้บุคคลแปลกหน้าและตนเองอย่างเท่าเทียมเช่นเดียวกับการแบ่งปันให้กับเพื่อนสนิท

4. การได้ร่วมมือกันทำงาน

หากเด็กเคยได้ร่วมมือกันทำงานด้วยกันหรือเคยได้รับการช่วยเหลือซึ่งกันจากการทำงาน เด็กจะแบ่งของรางวัลที่ได้รับจากการทำงานร่วมกันให้กับตนเองและเพื่อนร่วมงานอย่างเท่าเทียม (Warneken et al., 2011; Melis, Altrichter & Tomasello, 2013)

5. การรับรู้ว่าเป็นผู้แบ่งปัน

งานวิจัยของ Dreman และ Greenbaum (1973) ศึกษาการรับรู้ถึงบุคคลที่เป็นผู้แบ่งปันในเด็กระดับชั้นอนุบาล จำนวน 120 คน พบว่า เด็กที่มีเศรษฐกิจฐานะระดับปานกลาง โดยเฉพาะเพศชายจะแบ่งปันลูกอมให้กับผู้รับที่ทราบว่าตนเองเป็นผู้แบ่งลูกอมให้มากกว่าที่จะแบ่งปันลูกอมให้กับผู้รับที่ไม่ทราบว่าตนเองเป็นผู้แบ่งลูกอมให้

6. เพศ

Malti, Gummerum, Keller, Chaparro และ Buchmann (2012) กล่าวว่า เด็กผู้หญิงอายุ 6 - 7 ปี จะมีพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมมากกว่าเด็กผู้ชาย แต่เมื่ออายุ 9 ปี ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ ส่วนงานวิจัยของ Knight, Bohlmeier, Schneider และ Harris (1993) พบว่า เด็กผู้หญิงช่วงอายุเฉลี่ย 3 ปี 9 เดือน และ 5 ปี 10 เดือน มีพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมมากกว่าเด็กผู้ชายในทั้ง 2 ช่วงอายุ

7. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric)

งานวิจัยของ Fehr, Bernhard และ Rockenbach (2008) ศึกษาความสนใจในตนเองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการแบ่งปัน พบว่า เด็กในช่วงอายุ 3 - 4 ปี และ 5 - 6 ปี แสดงพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันเพียงร้อยละ 8.7 และร้อยละ 22 ตามลำดับ ในขณะที่เด็กช่วงอายุ 7 - 8 ปี แสดงพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันถึงร้อยละ 78 และร้อยละ 80 เนื่องจากเด็กในช่วงอายุ 18 เดือน ถึง 7 ปี ยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีความคิดในมุมมองของตนเอง และไม่สามารถรับรู้ในมุมมองของผู้อื่นได้ ในขณะที่เด็กในช่วงอายุ 7 - 12 ปี สามารถดึงความคิดออกจากมุมมองของตนเอง และผสานความคิดของตนเองให้เข้ากับความคิดของผู้อื่นได้ (Borke, 1971) เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่านพัฒนาการจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่การแลกเปลี่ยนตอบแทนซึ่งกันและกัน (reciprocal) (Flavell et al., 1968 อ้างถึงใน Rushton, 1976)

สาเหตุในการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม

Blake และ McAuliffe (2011) กล่าวว่า การแบ่งปันอย่างเท่าเทียมในเด็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้น เช่น การที่เด็กอายุ 8 ปี ไม่ยอมรับการแบ่งปันลูกอมที่เพื่อนได้รับน้อยกว่าตนเอง ในขณะที่เด็กที่อายุน้อยกว่ายังคงไม่แสดงพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งสาเหตุที่เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมดังกล่าวได้ เนื่องมาจาก

1. ความสามารถในการยับยั้งตนเอง (Inhibitory control)

โดยทั่วไป เด็กพยายามแบ่งปันสิ่งของให้มีความเท่าเทียมกัน แต่เด็กมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมดังกล่าวลดลงเมื่อสิ่งของที่จะต้องเสียสละมีจำนวนมาก จึงทำให้เด็กเล็กไม่สามารถยับยั้งตนเองและแสดง

พฤติกรรมแบ่งปันอย่างเท่าเทียมได้ แต่ในขณะที่เด็กอายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป สามารถแสดงพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมได้ เนื่องจากเด็กมีความสามารถในการยับยั้งตนเองจากความต้องการสิ่งของจำนวนมากได้

2. การคำนึงถึงภาพลักษณ์ (Reputation)

เมื่อเกิดการแบ่งปันอย่างไม่เท่าเทียม บุคคลที่ได้รับสิ่งของในจำนวนน้อยกว่ามักจะไม่เห็นด้วยกับจำนวนสิ่งของของตนได้ ในขณะที่บุคคลที่ได้รับสิ่งของจำนวนมากว่าแต่ยังคงไม่เห็นด้วยนั้นแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นให้คุณค่ากับความเท่าเทียมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง นอกจากนี้ เด็กในช่วงอายุ 6 - 8 ปี เริ่มคำนึงถึงภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเอง จึงทำให้ไม่เห็นด้วยกับการแบ่งปันอย่างไม่เท่าเทียม เนื่องจากเด็กมองว่าการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้อื่นไม่ยอมรับ แต่เด็กในช่วงอายุ 4 - 5 ปี ไม่คำนึงถึงภาพลักษณ์และการนำเสนอตนเอง จึงทำให้มีแนวโน้มที่จะยอมรับการแบ่งปันอย่างไม่เท่าเทียม

3. บรรทัดฐานทางสังคม (Norm)

เด็กอายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป ไม่เห็นด้วยกับการแบ่งปันอย่างไม่เท่าเทียมในกรณีที่ตนเองได้รับสิ่งของในจำนวนมากว่า เนื่องจากเด็กรับรู้ถึงบรรทัดฐานความเท่าเทียมที่สังคมยึดถือ จึงเป็นแรงผลักดันให้เด็กจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวัง

4. การคำนึงถึงผู้อื่น (social welfare concern)

ในการแบ่งปัน บุคคลมักจะคำนึงถึงผู้อื่นจึงตัดสินใจแบ่งสิ่งของของตนเองให้กับผู้อื่น เพื่อต้องการให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์มากเท่ากับบุคคลอื่น ๆ หรืออย่างน้อยผู้อื่นก็ได้รับประโยชน์แม้จะไม่เท่ากับผู้อื่น (Charness & Rabin, 2002 อ้างถึงใน Shaw & Olson, 2012)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Handlon และ Gross (1959) กล่าวว่า อายุเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแบ่งปัน โดยเด็กจะแสดงพฤติกรรมมากขึ้นตามอายุ และเมื่อคำนึงถึงการแบ่งปันโดยยึดหลักเท่าเทียมกัน (Equality stage) ของ Piaget (1932; อ้างถึงใน Ruston & Sorrentino 1981) พบว่า เด็กเริ่มเข้าใจพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมได้ตั้งแต่อายุ 5 ปี ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่ศึกษาการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมผ่าน

การสังเกต สีหน้า การมอง และคำพูด (LoBue et al., 2011) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กอายุ 3 ปี จำนวน 44 คน อายุ 4 ปี จำนวน 64 คน และ อายุ 5 ปี จำนวน 34 คน แบ่งการทดลองเป็น 3 ระยะ ระยะแรก คือ การสร้างความคุ้นเคย ผู้วิจัยใช้เวลา 5 นาที ในการสร้างความคุ้นเคยกับผู้ร่วมการทดลองทั้งสองผ่านเกม ตัวต่อ จากนั้นผู้วิจัยขอให้เด็กทั้งสองคนช่วยทำความสะอาดและเก็บตัวต่อ ระยะที่สอง คือ ระยะแบ่งปัน ในระยะนี้ผู้วิจัยแจกสติ๊กเกอร์ให้แก่เด็กทั้งสองเป็นของรางวัล โดยให้เด็กคนหนึ่งได้รับสติ๊กเกอร์จำนวน 4 ชิ้น ส่วนเด็กอีกคนหนึ่งได้รับสติ๊กเกอร์จำนวน 2 ชิ้น จากนั้นผู้วิจัยถามคำถามว่า “แบบนี้ใช้ได้ไหม บอกสิว่ามีสติ๊กเกอร์กี่ชิ้น” และ “หนูมีสติ๊กเกอร์เท่ากันไหม แบบนี้ใช้ได้ไหม” และ “แบบนี้เท่ากันไหม” ตามลำดับ ในกรณีที่เด็กตอบว่าไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจะถามคำถามเพิ่มเติมว่า “แล้วเราควรจะทำอย่างไรดี” (แต่ในกรณีที่เด็กตอบว่าเท่ากัน ผู้วิจัยจะไม่ถามคำถามใด ๆ เพิ่มเติม) ระยะสุดท้าย คือ ระยะหลังการแบ่งปัน ผู้วิจัยจะมองไปยังกระเป๋าและแก้มพบสติ๊กเกอร์อีก 2 ชิ้น และนำสติ๊กเกอร์แบ่งให้แก่เด็กที่ได้รับสติ๊กเกอร์ 2 ชิ้น ให้มีจำนวนเท่ากันกับเด็กที่ได้รับสติ๊กเกอร์ 4 ชิ้น ซึ่งขณะทำการทดลอง ผู้วิจัยจะสังเกตสีหน้า การมอง และคำพูดของเด็กที่ปรากฏขึ้นเสมอ

ผลการทดลองพบว่า เมื่อพิจารณาสีหน้าของเด็ก เด็กที่ได้รับสติ๊กเกอร์จำนวนน้อยกว่าจะแสดงสีหน้าไม่มีความสุขทั้งสามช่วงอายุเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่ได้รับสติ๊กเกอร์จำนวนมากกว่า ($p < .001$) เมื่อพิจารณาการมองของเด็ก ทั้งเด็กที่ได้รับสติ๊กเกอร์จำนวนมากกว่าและเด็กที่ได้รับสติ๊กเกอร์จำนวนน้อยกว่า เด็กอายุ 5 ปี มีแนวโน้มเปรียบเทียบจำนวนสติ๊กเกอร์ที่ตนเองได้รับกับผู้อื่นด้วยการมองสติ๊กเกอร์ของตนเองและมองสติ๊กเกอร์ของผู้อื่นบ่อยครั้งกว่าเด็กอายุ 3 ปี และ 4 ปี ($p < .05$) โดยที่เด็กอายุ 5 ปี เปรียบเทียบจำนวนสติ๊กเกอร์ของตนเองและเพื่อนร้อยละ 61 เด็กอายุ 4 ปี เปรียบเทียบจำนวนสติ๊กเกอร์ของตนเองและเพื่อน ร้อยละ 30 และเด็กอายุ 3 ปี เปรียบเทียบจำนวนสติ๊กเกอร์ของตนเองและเพื่อนร้อยละ 36 เมื่อพิจารณาคำพูดของเด็กจากการตอบคำถามของผู้วิจัยว่า “แบบนี้เท่ากันไหม” พบว่า เด็กทั้งสามช่วงอายุที่ได้รับสติ๊กเกอร์จำนวนมากกว่าตอบว่า “เท่ากัน” ร้อยละ 57 โดยเด็กที่มีอายุ 5 ปี ตอบว่า “เท่ากัน” น้อยกว่าเด็กที่มีอายุ 3 ปี และอายุ 4 ปี ส่วนเด็กที่ได้รับสติ๊กเกอร์จำนวนน้อยกว่าที่มีอายุ 3 ปี 4 ปี และ 5 ปี ตอบว่า “เท่ากัน” ร้อยละ 68, 56 และ 36 ตามลำดับ นอกจากนี้ เด็กอายุ 5 ปี จำนวน 2 คน จากทั้งหมด 34 คน สามารถแบ่งสติ๊กเกอร์จำนวน 1 ชิ้น ให้แก่เพื่อนได้ด้วยตนเองโดยที่ผู้วิจัยไม่ได้ถามคำถามชี้แนะใด ๆ แสดงให้เห็นถึง เด็กที่มีอายุมากขึ้นจะยิ่งเข้าใจว่าการแบ่งปันนั้นควรมีความเท่าเทียม

การทดลองของ Ugurel-Semin (1952) ศึกษาพฤติกรรมการแบ่งปันในเด็กระดับชั้นอนุบาลและระดับชั้นประถมศึกษา ที่มีอายุระหว่าง 4 - 16 ปี แบ่งเป็น อายุ 4 - 5 ปี จำนวน 3 คน อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 15 คน อายุ 6 - 7 ปี จำนวน 23 คน อายุ 7 - 8 ปี จำนวน 44 คน อายุ 8 - 9 ปี จำนวน 43 คน อายุ 9 - 10 ปี จำนวน 45 คน อายุ 10 - 11 ปี จำนวน 41 คน และอายุ 12 ปีขึ้นไป จำนวน 77 คน จัดกระทำให้เด็กแบ่งเมล็ดถั่วที่มีจำนวนเป็นเลขคี่ ระหว่าง 5 - 15 เมล็ด ให้กับตนเองและเพื่อน โดยผู้วิจัยพาเด็ก 2 คน เข้ามานั่งเก้าอี้ที่จัดเตรียมไว้ในห้องทดลอง โดยให้เด็กและเพื่อนของเด็กนั่งตรงข้ามและหันหน้าเข้าหาผู้วิจัย จากนั้นผู้วิจัยนำเมล็ดถั่วขึ้นมาวางไว้บนโต๊ะ และบอกกับเด็กว่าจะให้แบ่งเมล็ดถั่วให้แก่เพื่อน แต่ก่อนที่เด็กจะแบ่งเมล็ดถั่ว ผู้วิจัยได้ให้เพื่อนของเด็กออกไปจากห้องทดลอง และถามกับเด็กว่า “จะแบ่งเมล็ดถั่วให้แก่เพื่อนอย่างไรเมื่อเขากลับมา” เมื่อเด็กตอบคำถามเสร็จ ผู้วิจัยจึงเรียกเพื่อนของเด็กกลับมานั่งในตำแหน่งเดิม และบอกให้เด็กเริ่มแบ่งเมล็ดถั่ว หากเด็กวางเมล็ดถั่วที่เหลือจากการแบ่งไว้ ผู้วิจัยจะพูดว่า “เหตุใดจึงไม่นำเมล็ดถั่วที่เหลือนี้ให้กับตนเองหรือเพื่อนตามต้องการ แทนที่จะเหลือทิ้งไว้” เพื่อดูว่าเด็กจะยังคงแสดงพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมอยู่หรือไม่แม้ว่าจะได้รับคำพูดที่กระตุ้นให้เกิดการแบ่งปันอย่างไม่เท่าเทียม

ผลการทดลองพบว่า พฤติกรรมการแบ่งปันสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ 1. เด็กแบ่งเมล็ดถั่วให้เพื่อนน้อยกว่าตนเอง (selfish) 2. เด็กแบ่งเมล็ดถั่วให้เพื่อนเท่ากับตนเอง (equalitarian) 3. เด็กแบ่งเมล็ดถั่วให้เพื่อนมากกว่าตนเอง (generous) ผลพบว่า เด็กมีพฤติกรรมการแบ่งเมล็ดถั่วให้เพื่อนน้อยกว่าตนเองร้อยละ 14 แบ่งเมล็ดถั่วให้เพื่อนเท่ากับตนเองร้อยละ 12 และแบ่งเมล็ดถั่วให้เพื่อนมากกว่าตนเองร้อยละ 44 หากพิจารณาช่วงอายุพบว่า พฤติกรรมการแบ่งเมล็ดถั่วให้เพื่อนน้อยกว่าตนเองจะลดลงในช่วงอายุระหว่าง 4 - 6 ปี และไม่พบพฤติกรรมนี้เมื่อช่วงอายุ 12 ปี ส่วนพฤติกรรมการแบ่งเมล็ดถั่วให้เพื่อนเท่ากับตนเองจะเริ่มมีในช่วงอายุ 4 - 5 ปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสูงสุดที่ช่วงอายุ 11 - 12 ปี (ร้อยละ 68) และพฤติกรรมการแบ่งเมล็ดถั่วให้เพื่อนมากกว่าตนเอง เด็กจะเริ่มมีพฤติกรรมนี้ในช่วงอายุ 5 - 6 ปี และจะมีสูงสุดในช่วงอายุ 7 - 8 ปี (ร้อยละ 63)

นอกจากนี้ Rochat และคณะ (2009) เสนอว่า โดยภาพรวมแล้วเด็กอายุ 5 ปี เริ่มที่จะเข้าใจและแสดงพฤติกรรมการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม เห็นได้จากการศึกษาข้ามวัฒนธรรมที่ทำการทดลองการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมในเด็กอายุ 3 ปี จำนวน 98 คน และ 5 ปี จำนวน 104 คน ใน 7 วัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้ บราซิล 1 เป็นเด็กที่อาศัยอยู่ในเมือง และมีระดับเศรษฐกิจฐานะปานกลาง - สูง อายุ 3 ปี

จำนวน 12 คน และ อายุ 5 ปี จำนวน 15 คน บราซิล 2 เป็นเด็กที่ได้รับการศึกษา และอยู่ในสลัมที่เต็มไปด้วยอาชญากรรม อายุ 3 ปี จำนวน 15 คน และ อายุ 5 ปี จำนวน 15 คน บราซิล 3 เป็นเด็กที่ไม่ได้รับการศึกษา ครอบครัวแตกแยก และอาศัยอยู่ร่วมกับเด็กอื่น ๆ ตามท้องถนน อายุ 3 ปี จำนวน 11 คน และ อายุ 5 ปี จำนวน 13 คน อเมริกาเหนือ เป็นเด็กผิวขาวที่อาศัยอยู่นอกเมือง และมีระดับเศรษฐกิจฐานะระดับปานกลาง - สูง อายุ 3 ปี จำนวน 16 คน และ อายุ 5 ปี จำนวน 10 คน จีน เป็นเด็กที่ได้รับการศึกษาในระบบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ อายุ 3 ปี จำนวน 21 คน และ อายุ 5 ปี จำนวน 20 คน เปรู เป็นเด็กที่เติบโตขึ้นท่ามกลางชุมชนเกษตรกรรมหรือกึ่งชานเมือง อายุ 3 ปี จำนวน 18 คน และ อายุ 5 ปี จำนวน 22 คน ฟีจี เป็นเด็กที่อาศัยอยู่ในเกาะขนาดเล็กที่มีลักษณะเป็นหมู่บ้านชาวประมง และมีประชากรอาศัยอยู่น้อยกว่า 100 คน อายุ 3 ปี จำนวน 5 คน และ อายุ 5 ปี จำนวน 10 คน

งานวิจัยนี้ทำการทดลองโดยจัดโต๊ะให้เด็กนั่งตรงข้ามกับผู้วิจัย หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำถาด 1 ใบวางไว้ระหว่างผู้วิจัยและเด็ก นำถาด 2 ใบขึ้นมาพร้อมพูดกับเด็กว่า “ถาดนี้เป็นถาดใส่สมบัติสำหรับเกมส์นี้ของที่ใส่ในถาดสมบัติของหนู หนูสามารถนำกลับบ้านได้ ส่วนของที่ใส่ในถาดสมบัติของพี่ พี่ก็สามารถนำกลับบ้านได้เช่นกัน” และนำถาดใบหนึ่งวางไว้ด้านข้างของผู้วิจัย ส่วนอีกใบหนึ่งวางไว้ด้านข้างของเด็ก ในขั้นตอนนี้มีการตรวจสอบความเข้าใจความเป็นเจ้าของสิ่งของที่อยู่ในถาดสมบัติของเด็กด้วยการถามคำถาม ต่อมาผู้วิจัยนำขนมชนิดเดียวกันวางบนถาดจำนวน 6 ชิ้น หลังจากนั้นผู้วิจัยบอกกับเด็กว่าให้เริ่มแบ่งขนมได้ โดยให้เวลาเด็กในการแบ่ง 15 วินาที หากเด็กไม่แบ่งขนม ผู้วิจัยก็จะพูดประโยคเดิมอีกครั้ง หลังจากสิ้นสุดเวลา 15 วินาที ผู้วิจัยบันทึกภาพและจำนวนขนมในถาดสมบัติของเด็กแต่ละคน ผลการวิจัยพบว่า อายุส่งผลต่อพฤติกรรมเก็บขนมทั้งหมดใส่ในถาดของตัวเอง (self-hoarding) ($p < .0001$, $\eta^2 = 0.084$) และเมื่อเปรียบเทียบเด็กอายุระหว่าง 3 ปี และ อายุ 5 ปี พบว่า เด็กแสดงพฤติกรรมเก็บขนมทั้งหมดใส่ในถาดสมบัติของตนเองลดลงตามอายุ (อายุ 3 ปี เก็บขนมไว้ในฝั่งของตนเอง ร้อยละ 40.6 และ อายุ 5 ปี ร้อยละ 17.9) แต่ในขณะเดียวกันเด็กที่ไม่ตัดสินใจเก็บขนมไว้กับตนเองทั้งหมด ยังคงเลือกที่จะแบ่งขนมใส่ถาดสมบัติของตนเองมากกว่าแบ่งให้กับผู้วิจัย (อายุ 3 ปี แบ่งขนมใส่ถาดสมบัติของตนเองมากกว่าแบ่งให้ผู้วิจัยร้อยละ 67.64 และ อายุ 5 ปี ร้อยละ 55.7) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่าเด็กจะแสดงพฤติกรรมนี้ลดลงตามระดับอายุที่มากขึ้นทั้ง 7 วัฒนธรรม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมในเด็กกลุ่มเดิม แต่ได้ดัดแปลงวิธีการทดลองโดยเปลี่ยนให้เด็กเป็นผู้แบ่งขนมให้กับตุ๊กตาทั้งสองตัว โดยที่เด็กไม่ได้รับ

ผลประโยชน์ใด ๆ ผลการทดลองพบว่า โดยภาพรวม เด็กมีแนวโน้มแบ่งขนมให้กับตุ๊กตาทั้งสองตัวอย่างเท่าเทียมมากขึ้นตามอายุที่มากขึ้น (อายุ 3 ปี แบ่งขนมให้กับตุ๊กตาทั้งสองตัวอย่างเท่าเทียมกันร้อยละ 42.65 และ อายุ 5 ปี ร้อยละ 48.58)

Shaw และ Olson (2012) ศึกษาเด็กอายุ 3 - 8 ปี แบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม คือ อายุ 3 - 5 ปี จำนวน 24 คน และอายุ 6 - 8 ปี จำนวน 20 คน โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มรางวัลจำนวนเท่ากันและกลุ่มรางวัลจำนวนไม่เท่ากัน มีวิธีการทดลอง คือ ผู้วิจัยให้เด็กอ่านเรื่องราวที่มีตัวละคร 2 คน ได้มาช่วยทำความเข้าใจ กำหนดให้กลุ่มรางวัลจำนวนเท่ากันมีชื่อเพื่อนในเรื่องเป็น Ned กับ Kyle และกลุ่มรางวัลจำนวนไม่เท่ากันเป็น Mark กับ Dan เมื่ออ่านเรื่องราวจบ ผู้วิจัยให้เด็กตัดสินใจแบ่งยางลบเพื่อเป็นรางวัลให้ตัวละครทั้ง 2 คน จากนั้น ผู้วิจัยบอกเด็กในเรื่องไขรางวัลจำนวนเท่ากันเพิ่มเติมว่า "อยากให้หนูช่วยตัดสินใจแบ่งยางลบให้กับตัวละครทั้ง 2 คน เพื่อเป็นรางวัล ที่มียางลบอยู่ 4 ก้อน ก้อนหนึ่งให้ Ned อีกก้อนหนึ่งให้ Kyle เหลืออีก 2 ก้อน" จากนั้นผู้วิจัยให้ทางเลือกแก่เด็กว่า ผู้วิจัยควรจะนำยางลบก้อนหนึ่งให้ Ned ส่วนอีกก้อนหนึ่งให้ Kyle หรือผู้วิจัยควรจะโยนยางลบทั้ง 2 ก้อนทิ้ง ในขณะที่เด็กในเรื่องไขรางวัลจำนวนไม่เท่ากัน ผู้วิจัยกล่าวแก่เด็กว่า "อยากให้หนูช่วยตัดสินใจแบ่งยางลบให้กับตัวละครทั้ง 2 คน เพื่อเป็นรางวัล มียางลบอยู่ 5 ก้อน ก้อนหนึ่งให้ Mark ก้อนหนึ่งให้ Dan อีกก้อนหนึ่งให้ Mark ส่วนอีกก้อนหนึ่งให้ Dan เหลืออยู่ 1 ก้อน" จากนั้นผู้วิจัยให้ทางเลือกแก่เด็กว่า ผู้วิจัยควรจะนำยางลบที่เหลืออยู่ให้ Dan หรือผู้วิจัยควรจะโยนยางลบทิ้ง

ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มรางวัลจำนวนเท่ากัน ทั้งเด็กอายุ 3 - 5 ปี และ เด็กอายุ 6 - 8 ปี ตัดสินใจให้ยางลบทั้ง 2 ก้อนแก่ Ned กับ Kyle คนละ 1 ก้อน ไม่แตกต่างกัน ($p = 7.20$) โดยที่เด็กอายุ 3 - 5 ปี แบ่งยางลบให้ Ned กับ Kyle คนละ 1 ก้อน ส่วนในกลุ่มรางวัลจำนวนไม่เท่ากัน เด็กอายุ 3 - 5 ปี ตัดสินใจโยนยางลบที่เหลืออยู่ที่ไปน้อยกว่าเด็กอายุ 6 - 8 ปี ($p < .0001$) โดยที่เด็กอายุ 3 - 5 ปี โยนยางลบที่เหลืออยู่ที่ไป ร้อยละ 58.33 ส่วนเด็กอายุ 6 - 8 ปี ทุกคน เลือกที่จะโยนยางลบทิ้งไป

ทั้งนี้ยังมีการทดลองเพิ่มเติมเพื่อศึกษาว่า การทิ้งของรางวัลนั้นเป็นเพราะเด็กต้องการหลีกเลี่ยงความไม่เท่าเทียมจริงหรือไม่ โดยใช้วิธีการทดลองเดียวกันกับวิธีการข้างต้น เพียงแต่เปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กประเทศแอฟริกาใต้ อายุ 6 - 8 ปี จำนวน 20 คน และเด็กประเทศสหรัฐอเมริกา อายุ 6 - 8 ปี จำนวน 20 คน และเปลี่ยนของรางวัลจากยางลบเป็นขนม เพราะผู้วิจัยคาดว่าขนมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อเด็ก

ประเทศแอฟริกาใต้ ซึ่งมีเศรษฐกิจฐานะต่ำ จึงเชื่อว่าเด็กในประเทศแอฟริกาใต้จะไม่ตัดสินใจทิ้งของรางวัลนั้น ผลพบว่าสอดคล้องกับการวิจัยข้างต้น กล่าวคือ เด็กประเทศแอฟริกาในกลุ่มรางวัลจำนวนเท่ากันตัดสินใจแบ่งรางวัลให้ Ned กับ Kyle คนละ 1 ชิ้น มากกว่าตัดสินใจที่จะโยนรางวัลทิ้ง ส่วนในกลุ่มรางวัลจำนวนไม่เท่ากัน เด็กจำนวน 18 คน จาก 20 คน ตัดสินใจทิ้งขนมมากกว่าให้ขนมชิ้นสุดท้ายแก่ Dan พบผลการวิจัยในรูปแบบเดียวกันกับเด็กในประเทศสหรัฐอเมริกาทั้ง 2 กลุ่ม คือ ในกลุ่มรางวัลจำนวนเท่ากันเด็กเลือกที่จะทิ้งขนม อาจกล่าวได้ว่าการเลือกทิ้งของรางวัลเพื่อให้เกิดการแบ่งปันอย่างเท่าเทียม ไม่จำกัดเฉพาะเพียงของรางวัลชนิดใดชนิดหนึ่ง แต่พฤติกรรมนี้ยังสามารถเกิดขึ้นกับของรางวัลชนิดอื่น ๆ ด้วย แม้ว่าเด็กแอฟริกาใต้ตัดสินใจทิ้งขนมที่เป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อเด็กเพื่อหลีกเลี่ยงการแบ่งอย่างไม่เท่าเทียม แต่ผู้วิจัยเชื่อว่า คุณค่าของของรางวัลน่าจะยังคงมีผลต่อการตัดสินใจทิ้งของรางวัลของเด็ก

นอกจากนั้นแล้ว Shaw และ Olson (2012) ได้ศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมในเด็กอายุ 6 - 8 ปี จำนวน 20 คน แบ่งออกเป็นเพศหญิงจำนวน 8 คน และเพศชายจำนวน 12 คน โดยผู้วิจัยให้เด็กตัดสินใจแบ่งยางลบจำนวนสี่ให้กับตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งมีวิธีการทดลองคล้ายกับการทดลองข้างต้น เพียงแต่เป็นการแบ่งของรางวัลให้กับตนเองและผู้อื่น ผู้วิจัยพูดกับเด็กว่า “อยากให้หนูช่วยตัดสินใจแบ่งยางลบให้หนูกับเพื่อนเพื่อเป็นรางวัล มียางลบอยู่ 5 ก้อน ก้อนหนึ่งให้ Mark ก้อนหนึ่งให้หนู อีกก้อนหนึ่งให้ Mark ส่วนอีกก้อนหนึ่งให้หนู เหลืออยู่ 1 ก้อน” จากนั้นผู้วิจัยให้ทางเลือกแก่เด็กว่า ผู้วิจัยควรจะนำยางลบที่เหลืออยู่ให้กับเด็ก หรือผู้วิจัยควรจะโยนยางลบทิ้ง ผลการทดลองพบว่า แม้ว่าเด็กจะมีโอกาสตัดสินใจแบ่งยางลบให้กับตนเองมากกว่า แต่เด็กจำนวน 17 คนจากทั้งหมด 20 คน ($p = .003$) ตัดสินใจให้ผู้วิจัยโยนยางลบทิ้ง เพื่อหลีกเลี่ยงการแบ่งปันอย่างไม่เท่าเทียม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ประภาพร มั่นเจริญ. (2544). ผลของการใช้กิจกรรมพัฒนาความรู้สึกร่วมและการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์. (2550). *พัฒนาการมนุษย์*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพลส.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2556*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์ จำกัด.

ทีมงานทรูปลูกปัญญา. (2552). *หลักธรรมในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม*. สืบค้น 27 พฤศจิกายน 2557, จาก http://www.truelookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/1798-00/

ภาษาอังกฤษ

Bar-Tal, D., Raviv, A., & Leiser, T. (1980). The development of altruistic behavior: Empirical evidence. *Developmental Psychology*, 16(5), 516-524.

Birch, L. L., & Billman, J. (1986). Preschool children's food sharing with friends and acquaintances. *Child Development*, 57(2), 387-395.

Blake, P. R., & McAuliffe, K. (2011). "I had so much it didn't seem fair": Eight-year-olds reject two forms of inequity. *Cognition*, 120(2), 215-224.

Bryan, J. H., & Walbek, N. H. (1970). The impact of words and deeds concerning altruism upon children. *Child Development*, 41(3), 747-757.

Cialdini, R. B., & Kenrick, D. T. (1976). Altruism as hedonism: a social development perspective on the relationship of negative mood state and helping. *Journal of personality and social psychology*, 34(5), 907-914.

- Dreman, S. B., & Greenbaum, C. W. (1973). Altruism or reciprocity: Sharing behavior in Israeli kindergarten children. *Child Development, 44*(1), 61-68.
- Eisenberg, N., & Miller, P. A. (1987). The relation of empathy to prosocial and related behaviors. *Psychological bulletin, 101*(1), 91-119.
- Eisenberg-Berg, N., & Neal, C. (1979). Children's moral reasoning about their own spontaneous prosocial behavior. *Developmental Psychology, 15*(2), 228-229.
- Empson, S. B. (1999). Equal sharing and shared meaning: The development of fraction concepts in a first-grade classroom. *Cognition and instruction, 17*(3), 283-342.
- Garner, P. W. (1996). The relations of emotional role taking, affective/moral attributions, and emotional display rule knowledge to low-income school-age children's social competence. *Journal of Applied Developmental Psychology, 17*(1), 19-36.
- Greenawalt, K. (1983). How empathy is the idea of equality?. *Columbia Law Review, 83*(5), 1167- 1185.
- Handlon, B. J., & Gross, P. (1959). The development of sharing behavior. *The Journal of Abnormal and Social Psychology, 59*(3), 425-428.
- Harris, M. B. (1970). Reciprocity and generosity: Some determinants of sharing in children. *Child Development, 41*(2), 313-328.
- Hoffman, M. L. (1979). Development of moral thought, feeling, and behavior. *American Psychologist, 34*(10), 958-966.
- Iannotti, R. J. (1985). Naturalistic and structured assessments of prosocial behavior in preschool children: The influence of empathy and perspective taking. *Developmental Psychology, 21*(1), 46-55.

- Knight, G. P., Bohlmeier, E. M., Schneider, H., & Harris, J. D. (1993). Age differences in temporal monitoring and equal sharing in a fixed-duration sharing task. *British journal of developmental psychology, 11*(2), 143-158.
- LoBue, V., Nishida, T., Chiong, C., DeLoache, J. S., & Haidt, J. (2011). When getting something good is bad: Even three-year-olds react to inequality. *Social Development, 20*(1), 154-170.
- Malti, T., Gummerum, M., Keller, M., Chaparro, M. P., & Buchmann, M. (2012). Early sympathy and social acceptance predict the development of sharing in children. *PLOS ONE, 7*(12), 1-7.
- Melis, A. P., Altrichter, K., & Tomasello, M. (2013). Allocation of resources to collaborators and free-riders in 3-year-olds. *Journal of experimental child psychology, 114*(2), 364-370.
- Moore, C. (2009). Fairness in children's resource allocation depends on the recipient. *Psychological Science, 20*(8), 944-948.
- Perry, D. G., Bussey, K., & Freiberg, K. (1981). Impact of adults' appeals for sharing on the development of altruistic dispositions in children. *Journal of Experimental Child Psychology, 32*(1), 127-138.
- Presbie, R. J., & Coiteux, P. F. (1971). Learning to be generous or stingy: Imitation of sharing behavior as a function of model generosity and vicarious reinforcement. *Child Development, 42*(4), 1033-1038.
- Rathus, S. A. (1988). *Understanding child development*. New York, NY: Holt, Rinehart, and Winston.
- Rao, N., & Stewart, S. M. (1999). Cultural influences on sharer and recipient behavior sharing in Chinese and Indian preschool children. *Journal of Cross-Cultural Psychology, 30*(2), 219-241.

- Rochat, P., Dias, M. D., Liping, G., Broesch, T., Passos-Ferreira, C., Winning, A., & Berg, B. (2009). Fairness in distributive justice by 3-and 5-year-olds across seven cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology, 40*(3), 416-442.
- Rushton, J. P. (1976). Socialization and the altruistic behavior of children. *Psychological Bulletin, 83*(5), 898-913.
- Rushton, J. P., & Sorentino, R. M. (1981). Altruism and helping behavior: An historical perspective. In J. P. Rushton & R. M. Sorentino (Eds.), *Altruism and helping behavior: Social, personality and developmental perspectives* (pp. 9-10). Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Shaw, A., & Olson, K. R. (2012). Children discard a resource to avoid inequity. *Journal of Experimental Psychology: General, 141*(2), 382-395.
- Sroufe, L. A., Cooper, R. G., DeHart, G., & Bronfenbrenner, U. (1992). *Child development: Its nature and course* (2nd ed.). Washington, DC: McGraw-Hill.
- Staub, E. & Sherk, L. (1970). Need for approval, children's sharing behavior, and reciprocity in sharing. *Child Development, 41*(1), 243-252.
- Steinberg, L. D., Vandell, D., & Bornstein, M. H. (2011). *Development: Infancy through adolescence*. Belmont, CA: wadsworth.
- Stewart, S. M., & McBride-Chang, C. (2000). Influences on children's sharing in a multicultural setting. *Journal of Cross-Cultural Psychology, 31*(3), 333-348.
- Ugurel-Semin, R. (1952). Moral behavior and moral judgment of children. *The Journal of Abnormal and Social Psychology, 47*(2S), 463-474.
- Warneken, F., Lohse, K., Melis, A. P., & Tomasello, M. (2011). Young children share the spoils after collaboration. *Psychological Science, 22*(2), 267-273.

Zinser, O., Perry, J. S., Bailey, R. C., & Lydiatt, E. W. (1976). Racial recipients, value of donations, and sharing behavior in children. *The Journal of Genetic Psychology, 129*(1), 29-35.

Zinser, O., Perry, J. S., & Edgar, R. M. (1975). Affluence of the recipient, value of donations, and sharing behavior in preschool children. *The Journal of Psychology, 89*(2), 301-305.